

Divisie Uitvoeringsondersteuning
Postbus 1070
3300 BB Dordrecht
Telefoon 0900 - 8844

Bezoekadres Vissersdijk-Beneden 2
Dordrecht
Korpsonderdeel Divisieleiding DUO
Behandeld door [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Faxnummer [REDACTED]
Ons kenmerk 2012.51580
Uw kenmerk 20111432.TB
Datum 9 augustus 2012
Onderwerp afhandeling klacht politieoptreden 12 november 2011
Bijlagen div.

Aan Böhler Advocaten
t.a.v. mevrouw Mr. T.M.D. Buruma
Keizersgracht 560-562
1017 EM Amsterdam

Geachte mevrouw Buruma,

Conform mijn toezegging per mail van 5 juli jl. waarin ik u meldde, gezien de complexiteit van de klacht, enige extra tijd ter beantwoording nodig te hebben, ontvangt u van mij bij deze het antwoord op de door u ingediende klacht. Gezien de omvang van de klacht en het daarop volgende onderzoek ontkom ik er niet aan een gedetailleerd oordeel te verstrekken per element van uw klachtbrief. Ik hecht eraan te vermelden dat ons is gebleken dat klagers, in deze fase van de klachtbehandeling, hebben aangegeven geen prijs te stellen nader gehoord te worden zodat de onderzoekers zich hebben moeten baseren op de door u ingediende schriftelijke stukken en een groot aantal gesprekken met politiefunctionarissen. Tevens heeft u mij aangegeven sowieso de procedure te gaan voortzetten ongeacht de uitkomsten van deze tussenstap. Dat dit het hoofddoel van de interne klachtbehandeling bij de politie Zuid-Holland-Zuid (namelijk te pogen het vertrouwen zo goed mogelijk te herstellen) ernstig belemmert moge duidelijk zijn. Er ligt nu, wat mij betreft, een deugdelijk onderzoeksrapport met de uiteindelijke conclusie dat een groot deel van de klacht ongegrond is. Op een paar kleinere punten kom ik tot de conclusie dat er in de communicatie nog verbetering mogelijk is (bijvoorbeeld punten 36 en 35). Om dit op te pakken zullen we de inzetprocedure van de tolkentelefoon en de overdracht van informatie van arrestanten aanscherpen. Op een aantal punten onthoud ik mij van een oordeel omdat het gaat om gedragingen van medewerkers van andere organisaties of omdat e.e.a. buiten de feitelijke invloedssfeer van mij of mijn medewerkers ligt (zoals de verhouding tussen het EVRM en de wetten in Nederland). De punten van 36/33 en 23 t/m 25 zult u voor moeten leggen aan respectievelijk het openbaar ministerie, de forensisch arts Rotterdam-Rijnmond en de burgemeester van Dordrecht.

Ten aanzien van de door u geleden schade vermeld ik nog dat na definitieve behandeling van de klacht in laatste instantie, het dossier in handen gesteld kan

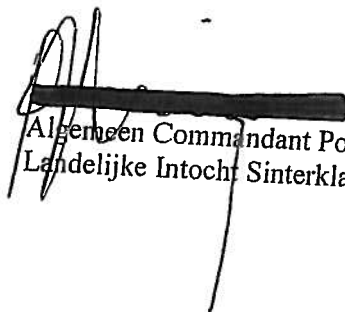
• Divisie Uitvoeringsondersteuning
Postbus 1070
3300 BB Dordrecht
Telefoon 0900 - 8844

worden van onze verzekeraar zodat deze kan beoordelen in hoeverre er sprake zou moeten zijn van uitkering voor geleden schade.

Kortheidshalve verwijs ik naar, de als bijlage bij dit schrijven gevoegde rapport van de behandelaars [REDACTED]. Ik neem alle door hen gedane voorstellen en conclusies onverkort over. Voor de volledigheid heb ik ook uw klachtbrief toegevoegd alsmede enige relevante bijlagen.

Hoogachtend,

[REDACTED]
Algemeen Commandant Politie
Landelijke Intocht Sinterklaas 2011

•
Indien u zich niet kunt vinden in de afdoening van deze klacht kunt u binnen 6 weken na ontvangst van deze brief in beroep gaan bij de korpsbeheerder van politie Zuid-Holland-Zuid, de heer A.A.M. Brok, Postbus 8, 3300 AA Dordrecht.

« waakzaam en dienstbaar »

Klacht afhandeling

Onderwerp: klachtnummer 48/2012
Corsanummer: 2012.70295

Naam klager: Mevr. T.M.D. Buruma van Böhler advocaten, namens J.K.L. Afriyie, Q.T. Gario en S
V

Eigenaar klacht:
Behandelaars klacht:
Adviseur:

Inleiding:

Op zaterdag 12 november 2011 vindt de landelijke intocht van sinterklaas plaats in het centrum van de stad Dordrecht. De intocht trekt naast veel inwoners uit Dordrecht ook veel bezoekers uit de rest van Nederland.

Tijdens de intocht houdt de regiopolitie Zuid-Holland-Zuid vier personen aan ter zake het niet voldoen aan een bevel of vordering. Bij deze aanhouding wordt door de politie geweld gebruikt.

Door mevr. T.M.D. Buruma van Böhler advocaten wordt namens drie van de vier aangehouden personen een klacht ingediend over het politietoedoen. In dit document is de klachtbehandeling beschreven.

Ten behoeve van de klachtbehandeling heeft er dossierstudie plaatsgevonden, is beeldmateriaal bekeken en zijn er gesprekken met politieambtenaren gevoerd. Het document is als volgt opgebouwd, in de eerste plaats zijn de aard en inhoud van de klacht kort beschreven. In het volgende onderdeel is het verslag opgenomen van de behandeling van de klacht, waarin na een algemeen deel, de drie klachtonderdelen (aanhouding, geweld en bejegening op het politiebureau) aan de hand van de klachtpunten worden behandeld. Ten aanzien van punten 21 tot en met 27 en 30 merken we op dat deze geen klachten betreffen over gedragingen dan wel het handelen of nalaten van één of meer ambtenaren van de politie Zuid-Holland-Zuid en/of een andere persoon die werkzaam is bij dit korps. Het betreft opmerkingen die gaan over bestuur en/of recht, zoals verwijzingen naar het EVRM. Derhalve worden die punten door ons buiten behandeling gelaten. We hebben hierbij tevens in onze overwegingen meegenomen dat ten aanzien van het gestelde in punten 23, 24 en 25, de burgemeester van Dordrecht de geadresseerde is.

Aard van de klacht:

De klacht van de klagers wordt benoemd in klachtonderdeel 18 en volgend en bestaat uit 3 onderdelen, namelijk:

1. Klagers zijn onterecht aangehouden (19-30).
2. De aanhouding van de klagers ging met disproportioneel veel geweld gepaard (31-32).
3. Klagers zijn op het politiebureau door het daar aanwezige personeel onheus bejegend (33-38).

Deze klacht benoemt een aantal gedragingen (het handelen of nalaten door één of meer politieambtenaren) die nader zijn onderzocht. De gedragingen zijn qua aard onder te brengen in de rubrieken: (on)zorgvuldige behandeling, professionaliteit, politiegeweld, (behandeling in) politiecel / ophoudruimte en informatieverstrekking

Inhoud klacht:

Op 23 februari 2012 stuurde het advocatenkantoor Böhler advocaten een klachtbrief naar de korpsbeheerder van de politieregio Zuid-Holland-Zuid, de heer A.A.M. Brok. Gevolgd door een aanvulling op 3 april 2012.

De klachtbrief is op 7 maart 2012 ingeboekt bij de politie Zuid-Holland-Zuid onder het corsanummer 2012.70295.

In het schrijven dient mevrouw T.M.D. Buruma van Böhler advocaten, namens de heren J.K.L. Afriyie en Q.T. Gario en mevrouw S. V. een klacht in over het politietoedoen op 12 november 2011, geregistreerd onder het BVH nummer PL1820-2011713100. Dit betreft een klacht over de aanhouding van de heer J.K.L. Afriyie, de heer Q.T. Gario en mevrouw S. V. (punten 19-30), het hierbij gebruikte geweld (31 en 32) en de bejegening op het politiebureau door het daar aanwezige personeel (33-38). In de brief van 3 april wordt de klacht op een aantal punten aangevuld.

Verslag behandeling klacht

In het volgende onderdeel is het verslag opgenomen van de behandeling van de klacht, waarin na een algemeen deel, de drie klachtonderdelen (aanhouding, geweld en bejegening op het politiebureau) aan de hand van de klachtpunten worden behandeld.

Algemeen:

Uit telefonisch contact met mevrouw Buruma door [REDACTED] op 19 april en [REDACTED] op 12 mei blijkt dat men geen gebruik wil maken van de mogelijkheid om te kijken of de klacht door bemiddeling kan worden afgedaan en dat een gesprek niet eerder kan plaatsvinden nadat er een oordeel of vaststelling is met betrekking tot:

- a. de (on)rechtmatigheid van de aanhouding
- b. de (buiten)proportionaliteit van het politiegeweld bij de aanhouding

De bevindingen in dit schrijven zijn gebaseerd op:

- de (aanvullende) schriftelijke klacht met de daarbij gevoegde bescheiden
- de BVH registratie PL 1820-2011713100
- door klagers ter beschikking gesteld beeldmateriaal, o.a. You Tube
- de geweldsbeoordeling
- 2 kennisgevingen sepot
- gesprekken met politiemedewerkers
- website hardhoofd.com
- het draaiboek van de intocht

Zoals eerder aangehaald is door de behandelaars conform de klachtenregeling onderzoek gedaan naar de gedragingen van de politieambtenaren naar aanleiding van de ingebrachte punten in de klachtbrief.

Daar een klachtafhandeling het handelen van de politie betreft, zijn de aspecten met betrekking tot het handelen door bestuurders of medewerkers van de gemeente Dordrecht, vertegenwoordigers of medewerkers van het Openbaar Ministerie en personeel van de evenementenorganisatie buiten beschouwing gebleven.

Wel kan het volgende worden opgemerkt:

De driehoek, bestaande uit de burgemeester, de hoofdofficier van justitie en districtschef van politie, heeft bepaald welke beleids- en tolerantiegrenzen tijdens het evenement "Landelijke Intocht Sint Nicolaas Dordrecht 2011" worden gehanteerd. Deze grenzen geven aan of en hoe de politie namens het bevoegde gezag in algemene- en specifieke situaties zou optreden, zoals in het geval van activiteiten van groepen of individuen die de veiligheid van personen en/of goederen en van de intocht in gevaar (kunnen) brengen en dreigende openbare ordeverstoringen.

Tolerantiegrenzen vloeien voort uit de beleidsuitgangspunten en –doelstellingen die de driehoek heeft vastgesteld (op 9 november 2011). Tolerantiegrenzen zijn bovengrenzen: ze geven aan tot welke graad van escalatie van een situatie bij een (massa)gebeurtenis de politie niet (direct) ingrijpt. Aan de hand van de tolerantiegrenzen beslissen de politiecommandanten over al dan niet optreden. Onder de tolerantiegrens is ruimte voor improvisatie door de politie op straat. Naast de beleids- en tolerantiegrenzen heeft de politie de bevoegdheid en ook de plicht te handelen naar inzicht.

Om duidelijkheid te scheppen en om problemen tijdens het evenement te kunnen voorkomen zijn de beleids- en tolerantiegrenzen met de organisator besproken. Voor de organisatie van de intocht is door de Gemeente Dordrecht een projectorganisatie opgericht. De projectorganisatie heeft een Veiligheidsplan organisatie Landelijke Intocht Sint Nicolaas Dordrecht 2011 opgesteld. Hierin is als direct betrokkene bij de veiligheidsaspecten van dit evenement en als Hoofd Openbare Orde & Veiligheid de burgemeester van de Gemeente Dordrecht vermeld. In het veiligheidsplan is er aandacht voor identificatie van risico's (bijvoorbeeld ordeverstoring) en de invloed van incidenten op de publieksstromen.

Door de Gemeente Dordrecht is door middel van brieven en internet aan de omwonenden en belanghebbenden te Dordrecht en de eventuele bezoekers van de intocht gecommuniceerd over de bereikbaarheid van de binnenstad en maatregelen en verboden in verband met de Intocht Sinterklaas.

De politie is in beginsel terughoudend in haar optreden tijdens evenementen. Bij grote evenementen zoals de Landelijke Intocht Sint Nicolaas Dordrecht 2011 wordt en is – naast het bevoegde beveiligingspersoneel van de evenementenorganisatie – ook (extra) politie ingezet om de orde op en rond de route van sinterklaas te bewaken en hulp te verlenen aan het publiek. Vanwege deze brede taak is de politie betrokken bij bijna alle facetten van het evenement.

De politie is onder het gezag van de burgemeester belast met de handhaving van de openbare orde en het verlenen van hulp aan hen die dat nodig hebben. Daartoe heeft zij een aantal speciale bevoegdheden. De politie is, in beginsel, de enige organisatie die bevoegd is tot het gebruik van geweldsmiddelen tegen mensen.

Behandeling van de klachtonderdelen

Zoals eerder aangehaald benoemen klagers in hun klacht 3 facetten namelijk:

a) de aanhouding (19-30), b) het geweld (31-32) en c) de bejegening op het bureau (33-38)
In een brief van 12 april 2012 worden door klagers nog een aantal punten aangevuld.

Deze verdeling is ook aangehouden in de opbouw van het verdere verslag waarin de klacht puntsgevijs wordt behandeld.

a) Aanhouding (19-30 en aanvullende vragen)

Klachtpunt 19: Door klagers wordt ontkend dat hen is bevolen zich van het plein te verwijderen. Hen is medegedeeld dat zij zich op het plein mochten bevinden mits de spandoeken opgerold waren. Er was dan ook geen sprake van het niet opvolgen van een ambtelijk bevel. In de aanvullende brief van 12 april wordt nog vermeld dat de verbalisanten stellen in het proces-verbaal PL1820 2011713100-2 dat de mannen was gezegd hun jas dicht te doen zodat de tekst niet zichtbaar was. Zoals uit de aangehechte foto's blijkt dat in ieder geval één van beide personen echter geen jas had.

In de aanvullende brief van 12 april wordt verder ondermeer aangehaald dat er geen basis was voor de vordering en dat er nergens uit blijkt dat op enige wijze rekening is gehouden met het aan cliënten toekomende recht van vrijheid van meningsuiting. Dit betreft een juridische benadering en niet het handelen van de politie, derhalve is er geen grond om vanuit het oogpunt van de klachtafhandeling te komen tot een advies.

De vordering is gedaan op grond van artikel 2.1.1 van de APV met als strafbaarstelling artikel 184.1 Wetboek van Strafrecht.

1. *Hen is medegedeeld dat zij zich op het plein mochten bevinden mits de spandoeken opgerold waren.*

In het proces-verbaal van bevindingen BVH nummer PL1820-2011713100-2 wordt het volgende benoemd:

Ik [REDACTED] zag dat er een spandoek op de grond lag uitgerold. Ik zag dat deze op zijn kop lag, maar ik kon in spiegelbeeld de tekst lezen. Ik zag dat de tekst "Zwarte piet is racisme" op het spandoek stond. Tevens zag ik dat de twee mannen beide een T-shirt droegen, met daarop die zelfde tekst aan de voorzijde. Ik zag dat de mannen een jas aan hadden die ze open droegen, zodat de tekst goed leesbaar was.

Ik heb de personen gevraagd, wat ze met het spandoek van plan waren. Ik hoorde dat een van de mannen, die een wit T-shirt aan had antwoordde dat ze dit wilden laten zien op de televisie. Ik heb de vier personen gezegd dat dit niet was toegestaan en dat het een feest voor kinderen was. Ik heb de mannen gezegd dat ze hun jassen dicht moesten doen, zodat de tekst niet zichtbaar was. Ik heb ze tevens medegedeeld dat ze zouden worden aangehouden, wanneer ze dit toch zouden tonen.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]
Ja ik heb gezegd dat ze op het plein mochten zijn mits er geen teksten zichtbaar waren. Ik heb ze wel op het hart gedrukt dit niet te doen.
Ik heb hem vervolgens aangezegd dat hij het spandoek weg moest doen en opvouwen en dat wij het niet wilden zien. Ook mijn collega's niet, waarbij ik hem heb gezegd dat hij anders aangehouden zou worden. Het klopt wel dat ik hierbij streng keek. Ze pakten toen netje in. Ik was blij dat dit gelukt was. Volgens mij hadden de mannen een jas aan maar dat weet ik echt niet meer zeker, ik heb volgens mij niet expliciet gezegd dat ze T-shirts niet mochten laten zien. Wat ik wel heb gezegd dat wij de tekst "zwarte piet is racisme" niet wilden zien. Dit geldt dan natuurlijk voor zowel het spandoek als de T-shirts. Dit lijkt mij ook logisch. Ik weet echt niet meer of ik iets over een jas gezegd heb. Nogmaals het ging niet over een spandoek of T-shirts maar het ging om de tekst, waarbij het feitelijk niet uitmaakte waar hij op stond.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]
Dit weet ik niet meer. Ik denk niet dat ik dit gezegd heb (Op het plein bevinden mits de spandoeken opgerold waren) want ik wist ook niet wat via de porto met de collega afgesproken is. Dus dan ga ik ook niets zeggen over wat wel/niet mag op het plein. Ik had tevens de regie niet in het gesprek. Verder was het een feestelijke dag en is er bij mij op dat moment ook niets gebeurd, dan blijft het ook niet zo goed hangen.

Ik heb 1 persoon gezien met een tekst op zijn shirt, volgens mij ook iets met zwarte piet en discriminatie. Wat er precies op het shirt stond weet ik niet meer. Ik herinner mij niet of hier iets over het al dan niet tonen van T-shirts gezegd is.

In een gesprek met ons zegt operationeel commandant [REDACTED]
Was op bureau Groenmarkt. Communicatie via porto. Kreeg van [REDACTED] info over mensen die met spandoeken en T-shirts bij hem waren en die door wilden naar het plein. Ik heb aangegeven dat dat niet mocht. Er is afgesproken dat de mensen onder afspraak door konden. Zoals jassen dicht en geen spandoeken.

De website Hardhoofd.com met een gastbijdrage van mevr. Weber benoemt:
Over zijn leren jas heeft hij een wit T-shirt met dezelfde leus als op de hoodie van Afriyie.

2. Door klagers wordt ontkend dat hen is bevolen zich van het plein te verwijderen.

In de klacht benoemt dhr. Afriyie:
"nadat S. de foto had genomen, werden we omsingeld door 3 agenten en even later 5 agenten. "Jullie moeten hier weg". We vroegen waarom? "Onze collega's hebben jullie weggestuurd en jullie hebben niet geluisterd" antwoordde de agent."

In het verhoor benoemt dhr. Afriyie:
"Toen wij ongeveer 5 minuten op het plein waren werden wij aangesproken door 4 andere politie agenten. Zij vroegen ons of wij weg wilde gaan. Ik vroeg waarom. Omdat jullie gewaarschuwd zijn door onze collega's was het antwoord. Neen antwoordde ik: Jullie collega heeft gezegd dat wij het spandoek niet op mochten houden en dat doen wij ook niet. Hij zei nogmaals dat wij weg moesten."

In de klacht benoemt dhr. G[redacted]:

"We stonden bij een aantal dranghekken die tussen de V&D en een boekenwinkel waren opgesteld toen 4 politieagenten op ons afkwamen. Ze zeiden meteen tegen ons dat we weg moesten."

In het verhoor benoemt dhr. G[redacted]:

"De politie zei toen dat we daar weg moesten gaan. Ze zeiden dat we daar niet mochten staan. Ik vroeg samen met J[redacted] aan de politie waarom we weg moesten. .... Ineens werden we omsingeld door vier of 5 agenten. We vroegen toen weer waarom we weg moesten. Een van de agenten zei toen dat die een verordening had gekregen."

In de klacht benoemt Mevr. V[redacted]:

"Ik hoorde niet wat de politie zei, maar hoorde Quincy verschillende keren vragen: waarom moet ik weg als ik hier gewoon sta?"

De website Hardhoofd.com met een gastbijdrage van mevr. Weber benoemt:

Siri Venning, Quincy Gario, Jerry Afriyie en ik worden het zijstraatje ingeduwed, alwaar we handboeien om krijgen en ons verteld wordt dat we gearresteerd zijn wegens het niet opvolgen van een bevel.

In het proces-verbaal van bevindingen BVH nummer PL1820-2011713100-2 wordt het volgende benoemd:

"Ik verbalisant [redacted] heb driemaal met luide stem de twee mannen en vrouwen gevorderd weg te gaan van het Scheffersplein. Ik verbalisant [redacted] heb hun ook mede gedeeld dat als zij niet voldoen aan deze vordering dat ze alle vier aangehouden worden voor niet voldoen op bevel of vordering."

In een gesprek met ons zegt verbalisant [redacted]:

ik heb gehoord dat [redacted] zeker minimaal tweemaal heeft gevorderd met de woorden dan wel woorden van gelijke strekking: Ik vorder dat jullie nu weggaan anders wordt u aangehouden. De woordvoerder zei: "Wij gaan hier niet weg."

In een gesprek met ons zegt verbalisant [redacted]:

Nadat er drie keer was gezegd om de spullen in te pakken en weg te wezen en bleek dat betrokkenen dat niet wilden zij wij overgegaan tot aanhouden.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [redacted]:

Eén van het koppel [redacted] en [redacted], ik weet niet meer precies wie, heeft gevorderd dat ze het plein moesten verlaten.

Op dat moment heb ik het gehoord. Nu kan ik me de woorden niet meer herinneren. Het vorderen is bewust drie keer gedaan.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [redacted]:

Ik heb 3x gevorderd en vooral gesproken met Gario. Maar het vorderen heb ik tegen allemaal gedaan, niet persoonlijk maar wel luid en duidelijk en "jullie" gezegd.

In een gesprek met ons zegt operationeel commandant [redacted]:

2^e contact was dat die mensen verder waren gekomen en dat het publiek zich er mee ging bemoeien. De sfeer werd wat grimmiger. Dit was op het Scheffersplein. Publiek reageerde op de tekst op de T-shirts en de spandoeken die ze aan het uitrollen waren.

Omdat sinterklaas op het punt stond om aan te komen heb ik de collega's doorgegeven dat ze moesten vorderen dat die mensen weg zouden gaan op grond van de APV. Als ze dit niet zouden doen kon er tot aanhouding worden overgegaan. De collega heeft diverse malen gevorderd doch er werd niet aan voldaan. Een belangrijke overweging van mij was, dat de zaak op het plein uit de hand zou kunnen lopen.

Samenvatting:

1. *Hen is medegedeeld dat zij zich op het plein mochten bevinden mits de spandoeken opgerold waren:*

Klagers geven aan dat zij zich op het plein mochten bevinden mits de spandoeken opgerold waren. Verbalisant [REDACTED] heeft in eerste instantie zich tot klagers gericht. In het proces-verbaal van bevindingen benoemt zij dat zij de tekst zwarte piet is racisme op het spandoek en op de T-shirts van beide mannen ziet staan. Zij vraagt wat zij met het spandoek van plan zijn waarop de man met een wit T-shirt aangeeft dat ze dit wilden laten zien op tv. Zij zegt vervolgens tegen de vier personen dat dit niet was toegestaan en dat het een feest voor kinderen was en tegen de mannen zegt zij dat ze hun jassen dicht moeten doen, zodat de tekst niet zichtbaar is.

In een gesprek vult zij aan dat zij inderdaad naar het Scheffersplein mochten mits er geen teksten zichtbaar waren. Zij weet nu, na 7 maanden, niet meer zeker of de mannen een jas aanhadden en weet niet meer of zij iets over een jas heeft gezegd. Zij geeft verder aan dat zij volgens haar niet expliciet heeft gezegd dat ze de T-shirts niet mochten laten zien, maar dat zij wel heeft gezegd dat zij de tekst "zwarte piet" is racisme niet wilde zien. Het ging haar niet over een spandoek of T-shirt maar om de tekst, waarbij het feitelijk niet uitmaakte waar de tekst op stond. In de aanvullende brief wordt gesteld dat 1 van de mannen geen jas aanhad. Dit wordt echter tegen gesproken door 1 van de vrouwen die op een website aangeeft dat hij een wit T-shirt over zijn leren jas aanheeft. Op de foto die hierbij gezet is, is zichtbaar dat deze man ogenschijnlijk zijn T-shirt over zijn jas had aangetrokken (zie bijlage 1).

2. *Door klagers wordt ontkend dat hen is bevolen zich van het plein te verwijderen:*

Klagers ontkennen dat hen is bevolen zich van het plein te verwijderen. In zowel de klacht als in de verhoren geven dhr Gario en dhr. Afriyie aan dat er gezegd is dat ze weg moesten. In het proces-verbaal van bevindingen benoemt verbalisant [REDACTED] dat hij met luide stem driemaal de twee mannen en vrouwen heeft gevorderd weg te gaan van het Scheffersplein. In de gesprekken met verbalisanten [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] wordt aangegeven dat er wel degelijk sprake is geweest van een vordering om zich van het plein te verwijderen. Verbalisant [REDACTED] geeft aan dat hij vooral met dhr. Gario heeft gesproken maar dat de vordering tegen alle vier was gericht waarbij hij luid en duidelijk "jullie" heeft gezegd.

Verder wordt door behandelaars opgemerkt dat abusievelijk het verkeerde artikel ten laste is gelegd, namelijk 184.1 Wetboek van Strafrecht in plaats van artikel 6 van de APV.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie professionaliteit) zoals verwoord in klachtpunt 19 **ongegrond** te verklaren zowel voor wat betreft het deel dat er niet gevorderd zou zijn als voor het deel dat zij zich op het plein mochten bevinden mits de spandoeken opgerold waren.

Aanvullende brief van 12 april: Hierin wordt aangehaald dat evenmin blijkt dat men nagegaan is of zij de gedane vordering had verstaan en begrepen.

In deelvraag 20 is het verdere relaas met betrekking tot de aanhouding weergegeven (art 2.1.1).

In het verhoor benoemt mevr. V [REDACTED]:

-Niemand heeft mij gezegd of gevraagd dat ik weg moest gaan. Het enige wat gevraagd is, was om geen foto's te maken. Ik heb mijn camera ook weg gedaan toen er om gevraagd werd. Heb je de politie ook niet horen vragen of zeggen tegen Quincy, Jerry of [REDACTED] dat ze weg moesten?

-Nee. Ik denk dat de politie mij en [REDACTED] heeft aangehouden omdat wij bij Jerry en Quincy waren.

In de klacht benoemt mevr. V[redacted]:

Dat duurde niet meer dan dertig seconden, en toen ik weer naar de kunstenaars keek waren ze omsingeld door de politieagenten. Ik hoorde niet wat de politie zei, maar hoorde Quincy verschillende keren vragen: 'Waarom moet ik weg als ik hier gewoon sta?' Binnen tien seconden hadden vier agenten hem erg ruw vast en duwden hem op de grond.

Samenvatting:

Uit de gesprekken is niet gebleken dat is nagegaan of mevr. V[redacted] de gedane vordering had verstaan en begrepen.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht zoals verwoord als aanvullende vraag in de brief van 12 april 2012 **deels gegrond** te verklaren. Dit gelet op het feit dat niet is nagegaan of mevr. V[redacted] de vordering had verstaan en begrepen.

Klachtpunt 20: Door klagers wordt aangedragen dat het al dan niet gegeven bevel zou zijn gebaseerd op de T-shirts die dhr. Gario en dhr. Afriyie droegen met de tekst "Zwarte piet is racisme" hetgeen aanstootgevend zou zijn. Klaagster V[redacted] droeg geen T-shirt of spandoek, zodat in ieder geval richting haar geen gronden voor een bevel tot verwijdering of een daaraan gekoppeld aanhoudingsbevel golden.

In de aanvullende brief van 12 april wordt het deel met betrekking tot mevr. V[redacted] nogmaals aangehaald.

In het proces-verbaal van bevindingen BVH nummer PL1820-2011713100-19 wordt het volgende benoemd:

Als aanvulling hierop wil ik, verbalisant ([redacted]) vermelden dat ik de genoemde vorderingen gegeven heb op grond van artikel 2.1.1 van de algemene plaatselijke verordening van de gemeente Dordrecht.

In artikel staat het volgende omschreven; 'Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samenscholing, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregelheden.'

In de gesprekken met vrijwel alle betrokken politiemedewerkers worden een aantal zaken genoemd die meegespeeld hebben in de opbouw naar de vordering.

In de lokale driehoek van 9 november 2011 is stilgestaan bij de inhoud van het draaiboek. Er is toen ook besproken wat te doen met mensen die het kinderfeest zouden willen bederven. Het standpunt van de driehoek, mensen moeten van dit kinderfeest afblijven en als ze eraan komen treden we daar tegen op, is gecommuniceerd in de briefing van de politiemedewerkers voorafgaand aan de intocht van sinterklaas. Tijdens de briefing is ook benoemd dat aanhoudingen in overleg met de operationeel commandant dienden te gaan en dat er vriendelijk en tolerant opgetreden diende te worden.

In de briefing is in algemene zin aandacht gevraagd voor mensen die tijdens zo'n evenement aandacht willen vragen. In een enkel geval is hier proactief op geacteerd.

De tolerantiegrenzen zijn bekend gemaakt via het draaiboek en briefing, hierbij is ook gesproken over de openbare orde en de APV. Benoemde tolerantiegrenzen in het draaiboek zijn o.a.

- Groeperingen en/of personen die gebruik willen maken van de live-uitzending om aandacht te vragen voor specifieke problematiek en/of thema's.
- Feiten en gedragingen die een bedreiging vormen voor de openbare orde.
- Geweld tegen personen en/of goederen, inclusief het gooien van voorwerpen waardoor schade of letsel kan ontstaan.
- Door uitdagend gedrag aanleiding geven tot wanordelijkheden (2.1.1.1 APV)

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Op een gegeven moment stond ik op een plein in de nabijheid van het plein waar sinterklaas zou aankomen (niet het bewuste plein zelf). Dus een ring daarbuiten.
Er kwam toen een vrouw langs mij gelopen die tegen mij zei: je moet daar gaan kijken want het gaat echt niet goed hoor, je moet echt gaan kijken hoor. Hierbij wees zij naar een steeg. Zij gaf niet precies aan wat er aan de hand was.

Ik zag in die steeg 4 personen (2 mannen en 2 vrouwen. Ik zag dat 1 vrouw aan het foto's maken was en vroeg wat zij moest filmen. De mannen waren een doek en stokken op de grond aan het leggen. De andere vrouw was hen het helpen. Hieruit maakte ik op dat ze bij elkaar hoorden.

De mannen hadden T-shirts aan, in eerste instantie zag ik niet wat erop stond. Ik las vervolgens dat er de tekst: "zwarte piet is racisme" op deze shirts stond. Ik zag dat op het doek dezelfde tekst stond.

Ik ging vervolgens in gesprek en vroeg wat zij van plan waren. Een van de mannen zei dat ze op het plein gingen demonstreren. Ik zei toen: dat lijkt me niet goed voor jou en voor de mensen of woorden van gelijke strekking. Hij vroeg waarom niet, waarbij ik aangaf dat hij zo de boel ging opnaaien. Toen ik naar zijn reden vroeg gaf hij aan dat het enige wat hij wilde was een dialoog opstarten. Waarbij ik aangaf dat dit geen goed plan was en dat je op deze manier geen dialoog opstart.

Ik heb hem vervolgens aangezegd dat hij het spandoek weg moest doen en opvouwen en dat wij het niet wilden zien. Ook mijn collega's niet waarbij ik hem heb gezegd dat hij anders aangehouden zou worden.

Zij gaan er naartoe met een bedoeling en wij zijn er om te handhaven. Ik heb ook echt naar hem geluisterd en naar hun verhaal maar ik heb ook medegedeeld dat het niet mocht omdat het een verstoring van de openbare orde met zich mee zou kunnen brengen.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Als ik het mij goed herinner waren er een aantal personen een spandoek aan het ontrollen. De vrouwelijke collega zei dat dit verboden was en ik heb dat ondersteund. Ik heb toen iets gezegd dat zij naar de collega moesten luisteren.

Volgens mij waren het 3 personen waaronder een donkere man en een vrouw die aan het filmen was. Of dat het 4 waren weet ik niet meer het kan ook goed zijn dat ik dat in de stukken hebt gelezen. Ik kreeg de indruk dat deze personen bij elkaar hoorden ik weet dat dus niet zeker. Je moet je voorstellen dat ik ook mijn post in de gaten wilde houden en ik ben zelfs nog even teruggelopen. Ik heb dus ook niet alles meegekregen. Ik ben 2x maal naar haar toe gelopen om te kijken of het goed ging. Ik had de indruk dat zij duidelijk en goed communiceerden in ieder geval met een donkere man die volgens mij bezig was met het spandoek.

Wat mij bijgebleven is dat de strekking van haar verhaal was dat hij het spandoek niet mocht uitrollen. Er staat mij bij dat hij het spandoek op de straat in elkaar aan het zetten was, iets met stokken aan de zijkant. Ik weet nog dat er iets met zwarte piet en discriminatie op het spandoek stond.

Eerst was er volgens mij discussie tussen de collega en de donkere man en daarna is het spandoek opgerold en zijn ze weggegaan.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Tijdens de communicatie, met de operationeel commandant werd ik door 3 verschillende vrouwen (gezinnen met kinderen) die niet bij elkaar hoorden aangesproken, zij gaven ieder afzonderlijk aan dat ze de bewuste personen niet vertrouwden en er een slecht gevoel bij hadden. Ik weet dat dit ook gecommuniceerd is met de operationeel commandant. Ik weet nog dat 1 van hen zei dat er iets op het shirt stond met betrekking tot racisme. Verder verduidelijkten zij hun gevoel niet. De bewuste personen zagen er voor mij overigens niet angstaanjagend uit.

Ik kreeg toen de mensen ons aanspraken wel het gevoel dat er iets zou gaan gebeuren. Ik heb nog steeds het gevoel dat als wij ze niet aangehouden hadden, dat zij op enige manier onrust hadden gaan veroorzaken.

Kregen eerst voorinfo van een collega dat er meerdere personen met spandoeken en shirtjes met opschriften liepen die mogelijk wilden demonstreren. Die andere collega's hebben hierover contact gehad met operationeel commandant. Ik heb toen begrepen dat indien de spandoeken en shirtjes weg zouden zijn, dat het dan geen probleem was als die mensen aanwezig waren. Hierbij is meegegeven dit in de gaten te houden.

Vervolgens zie ik, als wij op het Scheffersplein staan, de bewuste personen aan komen lopen. Deze personen passeerden ons, twee getinte mannen en twee blanke dames waarbij ik zag dat ze bij elkaar hoorden. Ik zag vervolgens dat ze wat opschoven, waarbij het op mij overkwam dat ze in beeld van een tv-camera wilde komen (ze stonden eerst naast een camera en liepen nadat ze naar de camera keken en met elkaar spraken meer richting het podium zodat zij eenvoudig tussen het podium en de camera terecht zouden kunnen komen). Ik zag dat ze op het Scheffersplein gingen staan voor V&D. Verbalisant [REDACTED]: Ik stond bij de boekhandel naast V&D op het Scheffersplein en ik zag die personen vanuit het midden naar de zijkant van het Scheffersplein lopen. Waar zij gingen staan was op dat moment nog doorloop van publiek. Ik zag de genoemde teksten op T-shirts van de mannen staan. Ik had de indruk dat zij zich iets van mij afkeerden zodat ik de T-shirts niet zag.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Ik stond op Scheffersplein toen er een vrouw naar mij toe kwam en aangaf dat er al verschillende vaders heftig reageerden tegen die 2 personen met T-shirts aan. Zij gaf aan dat we hier wel iets aan moesten doen, want volgens haar was het best wel grimmig.
Later toen wij naar hen toegingen zag ik dat er 2 dames bij hoorden.
Hierna werd ik ook aangesproken door een man die zei: die mannen moet je hebben of woorden van gelijke strekking en wees hierbij de mannen aan.
Verbalisant [REDACTED] ziet op het plein dat de dames aan het schrijven en fotograferen zijn. Hij heeft dan echt het gevoel dat zij met z'n vieren iets willen en dat er iets zou gaan gebeuren wat men wilde gaan vastleggen.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Ik zie ter plaatse 2 donkere mannen en 2 meisjes. Ik had eerder al gehoord dat ze bij elkaar hoorden. De mannen droegen T-shirts met tekst "zwarte piet is racisme".

Door verbalisanten wordt aangegeven dat er nog geen sprake was van ongeregeldheden, dat er geen leuzen werden geroepen en dat er geen spandoeken werden getoond.

In een gesprek met ons zegt operationeel commandant [REDACTED]:
2^e contact was dat die mensen verder waren gekomen en dat het publiek zich er mee ging bemoeien. De sfeer werd wat grimmiger. Dit was op het Scheffersplein. Publiek reageerde op de tekst op de T-shirts en de spandoeken die ze aan het uitrollen waren.
Omdat sinterklaas op het punt stond om aan te komen heb ik de collega's doorgegeven dat ze moesten vorderen dat die mensen weg zouden gaan op grond van de APV. Als ze dit niet zouden doen kon er tot aanhouding worden overgegaan. De collega heeft diverse malen gevorderd doch er werd niet aan voldaan. Een belangrijke overweging van mij was, dat de zaak op het plein uit de hand zou kunnen lopen.
Tekst op T-shirts, spandoeken waren al uitdagend, daar het publiek erop reageerde waardoor de sfeer grimmig werd. Volgens mij waren die mensen er op uit om te provoceren.
Spandoek is uitgerold geweest, T-shirts zijn getoond er werd door diverse mensen op gereageerd en dit kan in een grote groep, er waren op het plein veel mensen aanwezig, snel escaleren.

In het verhoor geeft Mevr. V. [REDACTED] aan op een vraag of zij geholpen heeft bij het maken van de spandoeken dat zij misschien even de rol tape heeft vastgehouden.

De website Hardhoofd.com met een gastbijdrage van mevr. Weber benoemt: Een uitgelezen kans om aandacht te vragen voor de racistische roots van Zwarte Piet, zo oordeelden Jerry en Quincy, kinderfeest of niet. J.L.K. Afriyie is buiten adem als hij stipt om negen uur 's ochtends de stationshal van Duivendrecht binnen komt rennen. "Ik moest mijn paspoort nog zoeken, daar gaan ze sowieso naar vragen straks.

We lopen een zijstraatje in waar Quincy een spandoek uit zijn tas haalt en op zijn knieën gaat zitten om twee stokken aan het doek te bevestigen. "Ik wil dat mensen zich hierdoor ongemakkelijk gaan voelen. Dan gaan ze erover nadenken, dat is de eerste stap." Een kwartier later staan de jongens aan de rand van het plein, het spandoek opgerold tussen beiden in bij wijze van statement. T-shirt en hoodie zijn duidelijk zichtbaar.

Seponeren OM: Door het OM is middels een kennisgeving sepot op 4 april 2012 ook aan dhr. Gario en dhr. Afriyie medegedeeld dat, na beoordeling van het door de politie ingezonden proces-verbaal, besloten is dat zij ten onrechte als verdachte zijn aangemerkt. Het OM is van oordeel dat zij met het uitsluitend dragen van een T-shirt met daarop de tekst "Zwarte Piet is racisme" geen uitdagend gedrag hebben vertoond dat aanleiding had kunnen geven tot ongeregelde heden als bedoeld in artikel 2.1.1 van de APV.

Samenvatting:

- In de brieven (kennisgeving sepot) van 4 april 2012 deelt het Openbaar Ministerie ook aan dhr. Gario en dhr. Afriyie mee dat, na beoordeling van het door de politie ingezonden proces-verbaal, besloten is dat zij ten onrechte als verdachte zijn aangemerkt. Met het uitsluitend dragen van een T-shirt met de tekst "Zwarte Piet is racisme" is geen uitdagend gedrag vertoond dat aanleiding had kunnen geven tot ongeregelde heden als bedoeld in artikel 2.1.1 van de APV.
- Vanuit de Driehoek is uitgedragen dat er vriendelijk en tolerant opgetreden diende te worden. Tevens is aangegeven dat het een kinderfeest betrof waar mensen vanaf moeten blijven en als men eraan zou komen diende er te worden opgetreden. In de in het draaiboek benoemde tolerantiegrenzen wordt o.a. specifiek gesproken over groeperingen en/of personen die gebruik willen maken van de live-uitzending om aandacht te vragen voor specifieke problematiek en/of thema's en over het door uitdagend gedrag aanleiding geven tot wanordelijkheden (2.1.1.APV).
- Men aangeeft dat men naar het plein wilde waar sinterklaas zou aankomen en wilde gaan demonstreren. Mevr. Weber geeft ook aan dat zij hier naar toe zijn gekomen omdat hier de nationale intocht werd gehouden, waar veel publiek zou zijn en veel media aandacht. Dat het dhr. Quincy en Gario volgens mevr. Weber blijkbaar niet uitmaakt dat het een kinderfeest is en dat dhr. Gario blijkbaar een confrontatie verwacht daar hij speciaal zijn paspoort daarvoor heeft meegenomen.
- Dat afzonderlijk van elkaar meerdere verbalisanten door diverse mensen op de aanwezigheid van klagers worden gewezen.
- Dat hierbij aan een verbalisant [REDACTED] wordt medegedeeld: "Je moet echt gaan kijken want het gaat echt niet goed hoor, je moet gaan kijken hoor." Dat verbalisant [REDACTED] door 3 verschillende vrouwen die niet bij elkaar hoorden, wordt aangesproken en hierbij aangegeven dat ze de personen niet vertrouwen en er een slecht gevoel bij hadden. Dat verbalisant [REDACTED] op het Scheffersplein wordt aangesproken dat er al verschillende vaders heftig reageerden tegen die 2 personen met T-shirts aan. Zij gaf hierbij aan dat de politie hier wel iets aan moest doen, want volgens haar was het best wel grimmig.
- Dat het spandoek nog werd afgemaakt nadat duidelijk was aangegeven dat de tekst niet middels een spandoek mocht worden getoond.
- De operationeel commandant in eerste instantie besluit dat de mensen onder afspraak zoals 'jassen dicht en geen spandoeken' doorkonden.
- Verbalisant [REDACTED] het gevoel had dat er iets zou gaan gebeuren toen ze door de mensen werden aangesproken en dat hij nog steeds het gevoel heeft dat als zij ze niet aangehouden hadden, zij op enige manier onrust hadden gaan veroorzaken.

- Dat er door verbalisanten geen ongeregeldheden zijn geconstateerd, er op het Scheffersplein geen leuzen zijn geroepen en geen spandoeken zijn vertoond.
- Dat verbalisant [REDACTED] de 4 personen het Scheffersplein op ziet lopen. Hij ziet dat ze eerst naast een TV camera staan, naar de camera kijken en met elkaar praten en ziet vervolgens dat ze wat opschuiven richting podium. Hij constateert hierbij dat zij hierdoor eenvoudig tussen de TV camera en het podium zouden kunnen komen en heeft de indruk dat ze in beeld van een camera wilden komen. Hij heeft tevens de indruk dat zij zich iets van hem afkeerden zodat hij de T-shirts niet zag. Verbalisanten zien dat de personen voordat het plein is volgestroomd op een plek staan waarbij ze naast de loop van het publiek staan, dus zichtbaar voor meerdere mensen.
- Verbalisant [REDACTED] geeft aan dat zij op een plek stonden die ingericht was in verband met een abseildemonstratie waar dranghekken voor waren geplaatst en dat zij goed zichtbaar waren voor het publiek. Op de website Hardhoofd staat ook dat de T-shirt en hoodie duidelijk zichtbaar zijn.
- De operationeel commandant nu besluit dat de collega's moeten vorderen dat die mensen weg zouden gaan op grond van de APV en als ze dit niet zouden doen er tot aanhouding kan worden overgegaan. Een belangrijke overweging daarbij was, dat de zaak op het plein uit de hand zou kunnen lopen.
- Sinterklaas het plein al naderde en men de personen hiervoor van het plein wilde hebben omdat men niet wilde dat er door acties op een inmiddels vol plein ongeregeldheden zouden ontstaan.
- Mevr. Venning geen T-shirt droeg, echter de 4 personen als groep gezien worden die naar Dordrecht zijn gekomen en ook als groep handelen. Zo ziet verbalisant [REDACTED] de mannen met stokken en doek bezig en dat een vrouw hen daarbij helpt terwijl een andere vrouw aan het foto's maken was en vroeg wat zij moest filmen. Ook verplaatsen zij zich als groep.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie professionaliteit) klagers zijn ten onrechte aangehouden zoals verwoord in klachtpunt 20 **deels gegrond** te verklaren. Het OM heeft dit namelijk achteraf zo beoordeeld.

Het advies hierbij luidt verder om hierbij de volgende opmerking te plaatsen. Gelet op de feiten en omstandigheden en het ontstaan van een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit is het aannemelijk dat de politie vanuit oogpunt van het bewaken van de openbare orde en veiligheid is overgegaan tot de aanhouding van de 4 personen, waaronder mevr. V [REDACTED]. Het is voor de politie voorstelbaar dat de 4 personen door gedragingen aanleiding zouden geven tot ongeregeldheden, daar zij speciaal als groep naar Dordrecht waren gekomen om hun denkbeelden te uiten, gezamenlijk handelingen verrichten en zich als groep verplaatsen, het spandoek toch afmaakt ten nadat gezegd was dat deze niet getoond mocht worden, de T-shirts getoond werden, er al sprake was van een paar (grimmige) reacties, het beeld van verbalisanten over de positionering van de groep op het plein, er tevens duidelijke afspraken gemaakt waren dat verstoring van het kinderfeest niet getolereerd diende te worden en dat er een gevoel was dat er iets zou gaan gebeuren als sinterklaas zou arriveren op het plein. De beelden bij de tekst op T-shirts en spandoek zijn teruggekoppeld aan de operationeel commandant en heeft de indruk gegeven dat die mensen er op uit waren om te provoceren.

In de eerste beoordeling aan het bureau heeft het OM overigens de zaken tegen dhr. Gario en dhr. Afriyie niet geseponeerd.

Klachtpunten 21 t/m 27 en 30: Ten aanzien van punten 21 tot en met 27 en 30 merken we op dat deze geen klachten betreffen over gedragingen dan wel het handelen of nalaten van één of meer ambtenaren van de politie Zuid-Holland-Zuid en/of een andere persoon die werkzaam is bij dit korps. Het betreft opmerkingen die gaan over bestuur en/of recht, zoals verwijzingen naar het EVRM. Derhalve worden die punten door ons buiten behandeling gelaten.

We hebben hierbij tevens in onze overwegingen meegenomen dat ten aanzien van het gestelde in punten 23, 24 en 25, de burgemeester van Dordrecht de geadresseerde is.

Klachtpunt 28: In dit geval is onduidelijk waarom een verstoring van de openbare orde werd gevreesd. Klagers stonden achteraan; in de drukte was de opdruk op de T-shirts slechts door een beperkt aantal mensen te zien. Zij hebben geen leuzen geroepen en op verzoek van de politie ook geen spandoeken getoond. Overigens was het ook niet de ervaring van klagers dat er onrust ontstond. Maar er waren meerdere personen die hun steun aan klagers betuigden. Op de foto's in bijlage 5 komt ook geen indicatie van onrust voor.
Dit klachtpunt maakt onderdeel uit van behandeling onder klachtpunt 20.

Klachtpunt 29: Klagers geven aan dat de werkelijke onrust pas ontstond door de disproportionele reactie van de politie. Klagers zijn overtuigd dat met name voor de aanwezige kinderen het hardhandig en onder luid geroep neerslaan van twee mannen een veel grotere onrust teweegbracht dan het feit dat deze twee mannen een tekst op hun T-shirt hadden staan, die veel kinderen niet konden lezen of begrijpen, zelfs als die tekst een discussie op gang kon brengen.

In de klacht benoemt dhr. Afriyie dat:
Omstanders begonnen te klappen en iemand riep "Hij heeft gelijk" en andere weer "Ik ben helemaal met je eens". Het was duidelijk dat men niet te spreken was over het politie optreden.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Verder riep hij steeds o.a. kijk wat er gebeurd. Naar mijn mening wilde hij vooral aandacht trekken.

Toen we aan het begin van de steeg waren was er wat jong publiek die riep "he kijk wat er daar gebeurd dat gaan we filmen". Ik zag dat veel omstanders de boel aan het filmen waren. Ik heb niet gehoord dat men het er niet mee eens was, ook heb ik geen signalen van medestanders gehoord.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Ik had juist het beeld dat het rust gaf en dat men blij was. Dit omdat ik geklap heb gehoord en ook "goed zo" hoorde zeggen (toen hij werd afgevoerd.) Ook hoorde ik tijdens de aanhouding zeggen: lekker een kinderfeest verzieken.

In een gesprek met ons zegt de algemeen commandant:
Nee, niets van vernomen. Voor mij geen constatering ervan. Het heeft in ieder geval niet geleid tot massale verplaatsing van mensen. In de directe omgeving van de aanhouding zal het mogelijk tijdelijk even onrustig zijn geweest.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Op de plek van de aanhouding aan het eind van de steeg was er enige onrust, zeker geen paniek. Dit was iets in de strekking van mensen die aan het kijken waren en ik hoorde iets zeggen: kijk de politie is weer bezig

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Niet door onze aanhouding maar door het gedrag van de verdachte ontstond onrust. Er ontstaat een worsteling en hij gaat om zich heen trappen. Daardoor ontstaat onrust. De mensen in de directe omgeving moesten een beetje naar achteren uitwijken. Omdat ik bezig was met de verdachte lag mijn focus niet op de wijde omgeving, ik heb geen grote onrust of paniek in de mensenmassa zien ontstaan.

Samenvatting:

Klagers geven aan dat er door de disproportionele reactie van de politie onrust ontstond. Verbalisanten constateren geen onrust, tot (mogelijk) enige onrust die bestond uit kijkers met een opmerking kijk de politie is weer bezig. Het heeft niet geleid tot massale verplaatsingen van mensen. Verbalisant [REDACTED] geeft aan dat hij het beeld heeft dat het rust gaf en dat men blij was, dit omdat hij goed zo hoorde zeggen en geklap hoorde toen dhr. Gario werd afgevoerd, ook hoorde hij zeggen: lekker een kinderfeest verzieken. Op de filmbeelden van de aanhouding wordt door ons geen onrust van enige

betekenis waargenomen, het roepen wat hoorbaar is betreft een reactie op de actie van dhr. Gario namelijk dat hij moet loslaten.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie professionaliteit) dat door de disproportionele reactie bij het publiek onrust ontstond, zoals verwoord in klachtpunt 29 **ongegegrond** te verklaren. Het geweld gebruikt bij de aanhouding is beoordeeld als proportioneel (zie 31-32) en er wordt geen onrust van enige betekenis waargenomen door de aanhouding.

b) Klachtpunten 31 en 32 Geweld:

Klachtpunt 31: Het gebruikte geweld bij de aanhouding was bovendien niet-proportioneel. Klagers bestrijden dat zij zich tegen de aanhouding hebben verzet. Zij hebben slechts mondeling verzocht om een uitleg en getracht de in hun ogen ontstane vergissing recht te zetten. Ook uit het beschikbare beeldmateriaal blijkt niet dat klagers zich fysiek verzetten. Zelfs als uw standpunt dat één van de klagers een agent vastpakte wordt gevolgd moet worden geconcludeerd dat de wijze waarop klagers tegen de grond werden gewerkt niet in verhouding stond met het doel van de aanhouding. Dat klemt des te meer nu als kennelijke rechtvaardiging de mogelijke onrust bij het publiek werd beoogd, terwijl achteraf gezien moet worden geconstateerd dat de aanhouding zelf tot aanzienlijk meer onrust heeft geleid.

Klachtpunt 32: Meer specifiek moet worden vastgesteld dat het gebruik van pepperspray ten aanzien van klager Gario disproportioneel en in strijd met de ambtsinstructie was. Gario trachtte zich niet te onttrekken aan de aanhouding, was al overmeesterd en werd niet gewaarschuwd dat er pepperspray zou gaan worden gebruikt.

Hierbij wordt geconstateerd dat:

Aanwending van geweld door politiemensen moet, conform de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren, worden gemeld.

Het rapport meldingsformulier geweldsaanwending met betrekking tot de aanhouding van klager dhr. Gario is conform en binnen de gestelde tijdstermijn opgemaakt.

Het meldingsformulier geweldsaanwending is ter afdoening en beoordeling aan de districtschef voorgelegd.

Het geweld bij de aanhouding is door de districtschef beoordeeld als rechtmatig en conform de ambtsinstructie. De melding is opgelegd.

De medewerkers van de politie worden intensief getraind op beroepsvaardigheden middels de zogenaamde Integrale Beroepsvaardigheidstrainingen (IBT), waarbij ook aandacht is voor het aanhouden van verdachten.

Van de aanhouding van dhr Gario zijn filmbeelden gemaakt (you tube en beeldmateriaal ter beschikking gesteld door klagers) die zijn voorgelegd aan een IBT docent, hierbij wordt door hem geconstateerd dat:

De basis principes uit de training: fixeren, controleren en dan boeien worden tijdens de aanhouding toegepast.

Het fixeren is duidelijk zichtbaar waarbij ter ondersteuning ook hoorbaar verbaal contact wordt gezocht met dhr Gario die hier niet op reageert.

Het wordt aangeleerd om pijnprikkels te geven indien het doel niet kan worden bereikt. Deze pijnprikkels worden beheerst gegeven als dhr. Gario één politiemedewerker (([REDACTED]), heeft vastgepakt aan zijn jas, naar beneden heeft getrokken en hem schijnbaar niet wil loslaten.

Het onder controle brengen lukt niet direct, echter het toegepaste geweld wordt niet zwaarder.

Dhr Gario wordt opgetild/weggesleept, dit ziet er onhandig uit maar zal niet leiden tot zwaar lichamelijk letsel. Het verder onder controle brengen en boeien had beter direct kunnen plaatsvinden. Als dhr. Gario onder controle is gebracht is de boeiprocedure zichtbaar, hierbij is verdachte zoals aangeleerd op zijn buik gedraaid en wordt zijn arm buitenom op zijn rug gedraaid. Dhr. Gario krijgt niet de gelegenheid om op te staan maar wordt opgetild en weggedragen.

Op de punten voor wat betreft het niet direct boeien en optillen/slepen van dhr. Gario wordt door de betrokken politiemedewerkers aangegeven:
Dhr. Gario werkte niet mee maar werkte continue tegen door bijvoorbeeld zijn armen in te trekken zodat hij niet geboeid kon worden, hij gaf ook woordelijk aan dat hij niet aangehouden wilde worden. Doordat dhr. Gario één politiemedewerker ( ) vasthield bij zijn val voelde deze medewerker pijn in zijn rug.

Er was van te voren afgesproken om de personen mee te nemen naar de nabij gelegen steeg om verdere consternatie op het plein waar sinterklaas zou aankomen te voorkomen. Daar sinterklaas al op de aangrenzende Groenmarkt was gearriveerd en dus bijna op het plein arriveerde is er voor gekozen om dhr. ( ) zo snel als mogelijk af te voeren naar de nabij gelegen steeg om hem daar verder onder controle te brengen en de aankomst van de Aanhoudingseenheid niet af te wachten. Doordat de politiemedewerker pijn in zijn rug had lukte het hem niet direct de benen van dhr. Gario te pakken waardoor hij een stukje werd gesleept. Nadat dhr. Gario in de steeg onder controle was gebracht om hem te kunnen boeien, wat uiteindelijk pas lukte nadat pepperspray was gebruikt, werd hij wederom opgetild. De betrokken politiemedewerkers geven hierbij aan dat meerdere keren op hem was ingesproken om hem rustig te krijgen en hem mee te laten werken, echter zonder resultaat. Nadat hij een stukje verder de steeg was ingedragen is dhr Gario op zijn benen gezet en in een portiek geplaatst in afwachting van transport.

Medewerkers geven verder aan dat dhr. Gario heel recalcitrant was, bewoog als een slang en geen kant op wilde ( ). Een ander geeft aan dat hij zag dat hij vocht, sterk was als beer, echt tegenstribbelde en aan het gillen en roepen was ( ).

Samenvatting aanhouding dhr. Gario:

Het toegepast geweld tijdens de aanhouding is beoordeeld als rechtmatig en conform de ambtsinstructie. De toegepaste aanhoudingstechnieken zijn toegepast in de lijn met de Integrale Beroepsvaardigheidstraining (IBT). Het verplaatsen van dhr. Gario van het plein naar de steeg is een bewuste keuze geweest om te voorkomen dat er een, mogelijk op tv zichtbare confrontatie, verstoring van de openbare orde zou plaatsvinden (zie ook eerder genoemde opmerkingen uit het publiek). Het optillen/slepen van dhr. Gario ontstond door een samenloop van omstandigheden, namelijk het feit dat sinterklaas al op de Groenmarkt was, de politiemedewerkers dhr. Gario voor de aankomst van sinterklaas van het plein wilden hebben (komst van de AE zoals benoemd in Draaiboek is hierdoor niet afgewacht) en de rugklachten van een politiemedewerker (ontstaan als gevolg van de handeling van dhr. Gario) waardoor het oppakken niet lukte.

Mutatierapport AE.

Het overbrengen van dhr. Gario door de AE is gerelateerd in een mutatie. Deze melding is conform de regelgeving gemeld aan een leidinggevende, abusievelijk is de mutatie niet meegenomen in een geweldsrapportage. De operationeel commandant geeft hierbij te kennen dat in deze een eventuele geweldsrapportage bij de AE gemaakt moet worden. Dit onderdeel is alsnog uitgezet in de lijn.

De IBT docent constateert met betrekking tot deze mutatie het volgende:
De eerste en de laatste twee technieken herken ik als technieken uit de IBT training voor respectievelijk het toepassen van een pijnprikkel en het fixeren/onder controle houden van een verdachte. De tweede techniek, druk uitoefenen op een oogbol, wordt niet als techniek aangeleerd in de IBT training gelet op mogelijk risico op letsel.

Wel is het voorstelbaar dat deze techniek een keer behandeld is met betrokken AE medewerkers gelet op hun specifieke vaardigheden. De betrokken medewerkers geven aan dat deze techniek in het totaal van aspecten om je doel te kunnen bereiken binnen de training aan de orde is gekomen (de procedures zijn vaak alleen in algemene stappen omschreven).

Aanhouding dhr. Afriyie:

De aanhouding van dhr. Afriyie is niet meegenomen in de geweldsrapportage. De operationeel commandant geeft in ons gesprek te kennen dat in de geweldsrapportage gezet te hebben wat bekend was. Ten aanzien van Afriyie is de OC het geweld mogelijk wel gemeld maar die heeft op dat moment geoordeeld dat het niet op papier hoefde. Kan zich dat momenteel niet herinneren.

In de klacht benoemt dhr. Afriyie:

Een agent pakte me van achter en trok me een steeg in naast V&D. In de steeg sloeg de agent me op mijn rug en riep: "Rot op" Ik viel naar voren. Toen ik de agent op zijn geweld wilde wijzen werd hij bijgestaan door andere agenten. Ze hebben me vastgepakt en tegen de straatstenen gesmeten. Ik viel met mijn gezicht tegen de grond aan. Ze deden me op een hardhandige manier de handboeien om. Ik voelde een knie in mijn nek, in mijn rug en tegen mijn dijen. Een agent drukte zijn knie tegen mijn gezicht aan tegen de grond aan. Ik voelde de kou. Ik kon moeilijk praten omdat mijn gezicht tegen de straatstenen werd gedrukt. Ik mompelde de grond is koud, mag ik staan of zitten? U hoeft niet bang te zijn dat ik ga wegrennen. De agent duwde nog harder met zijn knie tegen mijn gezicht tegen de koude straatstenen en commandeerde me om mijn mond te houden. "Ik ga niet in discussie" hoorde ik hem zeggen.

Terwijl ik respectloos met de grond gelijk werd gemaakt, riep ik de volgende leuzen: "Zijn we zover gekomen dat mensen met een andere mening met de grond gelijk worden gemaakt? mag men niet meer opkomen voor zijn mening? Ik ben hier vandaag omdat ik geloof in Nederland. Ik ben hier voor al die kinderen en volwassenen die niet gehoord worden. Nederland kan beter. Als mensen langs liepen duwde de agent met zijn knie op mijn hoofd zat mijn jas tegen mijn mond aan om mijn mond te snoeren, maar ik verstikte. Ik kon moeilijk ademen omdat mijn neus dicht geknepen werd. Ondanks dat ik mompelend aangaf dat ik niet kon ademen is het 4 keer gebeurd. Na 30 tot 40 minuten later was de straat afgezet, omstanders op afstand gebracht en er stond een politiebus klaar om ons mee te nemen. Agenten vroegen mij om op te staan, ik probeerde op te staan maar ik kon niet bewegen. Ik was onderkoeld en mijn voeten waren verlamd. Mijn handboeien waren heel strak waardoor het leek of mijn handen in tweeën werd gesneden. Twee agenten hielpen mij omhoog en bleven me vasthouden totdat ik weer gevoel in mijn benen kreeg. De agenten namen me mee naar de politiebus.

In het verhoor benoemt dhr. Afriyie:

Hij zei nogmaals dat wij weg moesten.

Ik vroeg waarom?

Die agent zei toen: We gaan niet discussiëren. Toen zeiden ze tegen ons dat we werden gearresteerd. Ik werd weggeduwd, een steeg in. Ik werd op mijn rug geslagen ik hoorde een agent zeggen ROT OP. Ik werd op de grond gegooid en geboeid. Ik lag met mijn gezicht tegen de straatstenen. Een agent zat met zijn knie in mijn nek gedrukt en een andere agent zat met zijn knie in mijn rug gedrukt. Stribbelde je dan tegen?

- Neen ik heb mij nergens tegen verzet. Ik heb mijn mening geuit. Ik heb gezegd wat ik ervan vond. Ik deed niets verkeers op dat moment. Zij kunnen niet goedpraten wat ze ons burgers aandeden en tegen mij zeiden.

In het proces-verbaal van bevindingen BVH nummer PL1820-2011713100-2 wordt het volgende benoemd: Ik, verbalisant [REDACTED] pakte de manspersoon gekleed in een groene legerjas (dhr Afriyie) bij zijn arm en bewoog hem de Tolbrugstraat Landzijde in. Hier heb ik de man bij zijn nek gepakt, naar de grond gebracht en geboeid. Ik heb hem gelijk medegedeeld dat hij was aangehouden door de politie.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
De man (dhr. Gario) gedroeg zich zeer agressief, zowel verbaal als door middel van schoppen en trappen. Het lukte met veel moeite om hem naar het steegje te krijgen.
Verbaal agressief doordat die aan het schreeuwen was. Ik weet niet meer wat hij precies schreeuwde. Eenmaal in de steeg kwam er een beveiligder bij. Toen realiseerde ik dat [REDACTED] alleen met een andere verdachte bezig was. Ik ben toen naar hem toe gegaan, om te kijken of [REDACTED] die andere arrestant onder controle had. Ik zag de andere verdachte (Afriyie) iets verderop in de steeg, op de grond liggen. Toen ik er aan kwam zag ik dat de verdachte geboeid lag. Kan me niet herinneren of er van de politie iemand bij hem was.

[REDACTED] gaat dan terug naar de andere verdachte. Ik blijf bij de verdachte (Afriyie) die op de grond ligt. Ik heb met mijn knie in zijn nek gezeten. Als hij zegt dat zijn neus is dichtgeknepen, lijkt me dat stug. Ik heb wel een stukje capuchon over zijn hoofd getrokken, in een poging om hem stil te krijgen. Heb niet gemerkt dat het zijn ademhaling belemmerde. Hij bleef maar doorschreeuwen. Dat doe je niet als je ademhaling wordt belemmerd. Tegelijkertijd ga ik aan de gang om langslowend verkeer te regelen.

Op de grond lag hij te schreeuwen naar omstanders. Hij was verbaal flink aanwezig. Fysiek deed hij niets. Hij lag naar omstanders te schreeuwen dat hij niet zijn eigen mening mocht geven, dat de politie onterecht handelde en dat Nederland toch een democratie was.
Ik heb met mijn knie in zijn nek gezeten omdat ik ervan uitgegaan ben dat hij ook verzet had gepleegd, omdat hij geboeid op de grond lag heb ik niet te veel druk uitgeoefend. Puur om hem onder controle te houden; "stel dat die wat zou proberen te doen".

Weet niet hoelang ik met hem gezeten heb. Voor mijn gevoel duurde het best wel lang. Geen idee hoelang het geduurd heeft, wil er niet naar gissen.

Vervolgens komt de AE erbij. Toen de AE erbij was heb ik nog even bij hem gezeten. Op een gegeven moment is hij op de benen gezet. Weet niet meer door wie. Ik was er wel bij. Volgens mij heeft de AE hem toen overgebracht naar de bus ten behoeve van het arrestantentransport..

Samenvatting mutatiebericht AE en aanhouding dhr. Afriyie:

Zowel het aangewende geweld bij het overbrengen van dhr. Gario als bij de aanhouding van dhr. Afriyie is nog niet beoordeeld.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie politiegeweld) zoals verwoord in de vraag 31,32 voor wat betreft het geweld bij de aanhouding van dhr. Gario **ongegron**d te verklaren.
Voor wat betreft het aanwenden van geweld door de aanhoudingseenheid (AE) adviseren wij alsnog een geweldsbeoordeling uit te voeren en adviseren wij tevens om het toepassen van techniek, druk uitoefenen op een oogbol, binnen de IBT en met de AE te bespreken.
Voor wat betreft de aanhouding en het onder controle houden van dhr Afriyie adviseren wij alsnog een geweldsbeoordeling uit te voeren.

Tot slot benoemen klagers dat achteraf gezien moet worden dat de aanhouding zelf tot aanzienlijk meer onrust heeft geleid. Zie hiervoor het gerelateerde onder deelvraag 29.

c) Klachtpunten Politiebureau (33-38)

Klachtpunt 33 en 34: Ten aanzien van (33) dat de klagers op het politiebureau de indruk kregen dat men trachtte zo snel mogelijk het incident af te sluiten en dat deze indruk werd gewekt door het feit dat hen werd gezegd door het betalen van een boete weg te kunnen, terwijl nog geen verklaring was opgenomen en dat de klagers zich tijdens het opnemen van de verklaringen zich niet serieus genomen voelden en ten aanzien van (34) dat zij zich onheus bejegend voelden nu zij werden behandeld alsof het overduidelijk was dat zij een strafbaar feit hadden gepleegd, terwijl er niet werd geluisterd naar hun argumenten dat van een strafbaar feit geen sprake was, kan het volgende worden opgemerkt.

In 2011 is in de politieregio ZHZ, als één van de pilotregio's, ervaring opgedaan met de ZSM werkwijze. Mede op basis van deze uitkomsten is een landelijke aanpak ZSM ontwikkeld. ZSM, staat voor: Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk. Politie, OM en ketenpartners pakken met ZSM veelvoorkomende misdrijven op daadkrachtige wijze aan. In de ZSM-werkwijze beslissen zij na de aanhouding van de verdachte zo spoedig mogelijk over het afdoeningstraject. Waar mogelijk wordt direct een afdoeningsbeslissing genomen. Medewerkers van het OM, de politie, de Reclassering, de Raad voor de Kinderbescherming en Slachtofferhulp Nederland bemannen gezamenlijk een "ZSM-ruimte". Deze ruimte is ingericht op een politiebureau. Bijna alle eenvoudige zaken worden binnen zes uur na aanhouding beoordeeld. Dan moet helder worden of er bewijstechnisch voldoende aanwezig is voor een interventie. Bij een relatief eenvoudige zaak met een bereidwillige verdachte volstaat een summier proces-verbaal. Dan is directe afhandeling, bijvoorbeeld via de OM-afdoening mogelijk. In de diverse afhandelingstrajecten bepaalt de officier van justitie als 'verkeersregelaar' de (voorkeurs)route. Het Openbaar Ministerie Rotterdam/Dordrecht heeft zaterdag 12 november 2011 op de zogenoemde ZSM-locatie van het politiebureau Overkampweg te Dordrecht beoordeeld waar verdachten aan toe zijn. Op locatie was een officier van justitie aanwezig, zodat in eenvoudige strafzaken snel afdoeningsbeslissingen genomen konden worden. Aangehouden personen konden ter plaatse transacties betalen, het bureau verlaten met een dagvaarding, of een OM-strafbeschikking.

Uit de gesprekken met de politiemedewerkers is met betrekking tot de afdoening in eerste aanleg, het volgende geëxtraheerd:

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED] Nou het kan; Als er door verdachten wordt ingegaan op een schikkingsvoorstel worden ze niet gehoord. Als er niet op een schikkingsvoorstel wordt ingegaan, dienen ze wel te worden gehoord en een dossier gevormd te worden. Dat betekent dat ze dan langer vast blijven zitten en dat er een kans is dat ze een hogere boete krijgen, als ze de schikking niet accepteren.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED] Klopt, dat er is aangezegd dat er door het betalen van een OM transactie de zaak afgedaan kon worden. Eerst nadat wij kennis hadden genomen van alle processen verbaal, wat overigens wel enige tijd heeft geduurd, maar dat is niet ongebruikelijk, hebben wij de zaak besproken met OVJ mevrouw Mr. [REDACTED] OVJ [REDACTED] was speciaal aanwezig ivm het grootschalig optreden. Na het lezen van de processen-verbaal besloot zij om aan alle verdachten een transactie aan te bieden ten teneinde verdere strafvervolgung te voorkomen. De verdachten waren tot dan toe nog niet verhoord. Het is gebruikelijk dat als besloten wordt een transactie aan te bieden, er niet eerst een verhoor plaats vindt. Afspraak was met OVJ, als ze niet allemaal ingaan op het transactievoorstel tot betalen dan worden alle verdachten gehoord. Voor eenvoudigheid in de behandeling van de zaak. Daarbij was ook de afspraak met de OVJ als ze betalen dan worden ze niet verhoord. Niet alle verdachten wilden ingaan op transactievoorstel.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:

Dat klopt op zich wel, als ze boete niet betaald, dan dient ze gehoord te worden en dient de zaak op papier gezet te worden. Ze heeft het ook goed begrepen dat de boete hoger kan worden als zaak voor de rechter komt. Nogmaals, het is een voorstel tot een schikking geweest.

Gario gaf aanvankelijk aan wel te willen betalen voor allemaal, maar dan wel de namen van alle betrokken medewerkers te willen hebben. Daarmee zou hij dan een klacht indienen. Deze opmerking van Gario gehoord hebbende, is ervoor gekozen om alles formeel op papier te gaan zetten. Dat is in overleg geweest met de OVJ.

Als het schikkingsvoorstel was voldaan, dan was er geen verklaring opgenomen. Dat is een voordelige procedure voor de politie. De Lik Op Stuk procedure is er juist voor om in een vroeg stadium een schikking aan te bieden en de klant weer snel buiten de deur te hebben. Is gewoon beleid, om ons en het OM te ontlasten.

Met betrekking tot de gang van zaken tijdens het opnemen van de verklaringen, is uit de gesprekken met de politiemedewerkers het volgende getrokken:

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:

Ik heb totaal niet ervaren als dat Gario en de anderen niet serieus zijn genomen. Er is uitvoerig op relevante dingen ingegaan. Zaken zijn keurig op papier gezet, er is aandacht aan besteed. We zaten aan het einde van de onderzoekstijd. Het gaat wel erg ver om vijf à zes kantjes uit te werken van verhoor, voor een overtreding. Heel veel emotie zat er bij de Gario, die heel veel wilde uitweiden over niet relevante zaken, zoals bijvoorbeeld alle dingen die Gario in het dagelijks leven deed.

Gario: geeft aan dat op het einde van het afleggen van de verklaring toen hij zijn verhaal aan het vertellen was de agent geïrriteerd aangaf dat ik moest opschieten en dat ik er te lang over deed. Ik kan me absoluut niet in het gevoel van Gario vinden. De tijd zat er op en voor de overtreding stonden van het verhoor vijf/zes kantjes op papier. Het zou kunnen dat hij dat gevoel heeft gekregen, maar dat kwam dan doordat betrokkene steeds zijn statement bleef herhalen. Op een gegeven moment is het feitelijke verhoor gewoon klaar.

Het is natuurlijk wat zij er van vinden. Eerst is schikkingsvoorstel gedaan, waarbij hen ook is gezegd waarvoor ze zijn aangehouden. Procedure is ook uitgelegd. Waarvoor, en dat bij niet betalen beschikking er de mogelijkheid is om verhoord te worden. Er is gewoon de procedure gevolgd.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:

Alle verdachten zijn serieus genomen. Ervaren als een normaal verdachtenverhoor. Verdachte is in de gelegenheid gesteld te reageren op gestelde vragen. Hebben alle gelegenheid gehad; anderhalf uur voor een APV overtreding is een ruime tijdsbesteding geweest. Verdachten zaten wel boordevol emoties. Afriyie en Gario hadden geen oog voor en oor naar een andere dan hun eigen beleving. Zaten daar naar hun beleving onterecht, zaten vanuit hun beleving zonder een overtreding te hebben gepleegd. Hadden een podium gezocht voor hun ideeën.

Betrokkenen wilden podium hebben; wilden gehoord worden vanuit hun beleving.

Feitelijk zijn ze aangehouden voor een strafbaar feit. De volgende stap is dat ze worden voorgeleid en de aanhouding getoetst door de hulpofficier van justitie. Voorgelegd aan OM. We besluiten dan uiteindelijk om proces-verbaal op te maken en dus gaan dan onderzoeken en verhoren. Hebben in verhoor alle gelegenheid gegeven om te verwoorden. Daarna gaat de zaak nog naar OVJ en kan later voor de Rechter komen. Dit is de normale rechtsgang

Beleving kan wel zijn bij de verdachten, dat ze geen strafbaar feit hebben gepleegd, Maar we hebben te maken met aangehouden verdachten, die dus de normale rechtsgang dienen te volgen. Dat wilden ze niet.

Samenvatting:

Uit de gesprekken met de chefs van dienst en verbalisanten (verhoorders) blijkt dat er onder regie van een officier van justitie, die aanwezig was, een procedure is gevolgd. Er is steeds overleg geweest met de OVJ, die de schikking heeft doen aanbieden. Er was met de OVJ afgesproken dat indien verdachten zouden ingaan op het schikkingsvoorstel, zij verder niet uitvoerig gehoord zouden worden. De

verbalisanten hebben het verdachtenverhoor als normaal ervaren. Merken op dat voor een relatief eenvoudige zaak er een uitvoerige verklaring op papier is gekomen.

Opmerking:

In de bij de klacht gevoegde verklaring van Gario is te lezen "Later toen ik S. buiten het bureau trof vertelde ze hoe hij grapte dat hij voor ons overuren aan het maken was en dat er een feestje op hem stond te wachten."

Bij de klacht was tevens gevoegd een in de Engelse taal gestelde uitvoerige 'Verklaring over wat er is gebeurd in Dordrecht op zaterdag 12 november 2011' afkomstig van V. De tekst is vertaald naar het Nederlands.

De beschrijving daarin: "Op een gegeven moment kwam er een andere agent aan de deur van de verhoorkamer die op zijn horloge wees, en uit hun gesprek in het Nederlands maakte ik op dat er iemand zat te wachten op de agent die mij verhoorde." kan mogelijk 'geplaatst' worden bij de CVD / hulpofficier van justitie, die de verhoorende medewerker in kennis stelt voor het aanstaande tijdsverloop van de zes uren voor onderzoek.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klachten (categorie (on)zorgvuldige behandeling) zoals verwoord onder nummers 33 en 34 **ongegron**d te verklaren. De onderzochte gedragingen zijn naar onze mening op deze punten behoorlijk.

Over het afhandelingstraject (schikkingsvoorstel) adviseren we om **geen oordeel te geven** en te verwijzen naar de OVJ / het OM Rotterdam/Dordrecht. Het betreft immers geen gedragingen van politiepersoneel.

Klachtpunt 35: Ten aanzien van het punt dat klaagster V. onvoldoende werd ingelicht omtrent haar rechtspositie en de gang van zaken terwijl zij als buitenlander niet bekend is met het Nederlandse rechtssysteem, kan het volgende worden opgemerkt.

Gewoonlijk zal bij aanhouding een opsporingsambtenaar / politieambtenaar aan de verdachte mededeling dat die niet tot antwoorden verplicht is. Tevens zullen mededelingen gedaan worden met betrekking tot het recht op consultatiebijstand van een advocaat voor de aanvang van het verhoor en dat die ook afstand kan doen van dat recht. Ook bij de voorgeleiding aan de hulpofficier van justitie zal aan de verdachte de mededeling worden gedaan dat die niet tot antwoorden verplicht is en zal gevraagd worden of die gebruik zou willen maken van het recht op consultatiebijstand.

Bij aanvang van het verhoor zal de verbalisant aan de verdachte mededelen waarvan die verdacht wordt en dat die niet tot antwoorden verplicht is.

Een aangehoudenene heeft het recht onverwijld geïnformeerd te worden over de reden van zijn aanhouding en van hetgeen hij verdacht wordt (in een taal die hij verstaat). Voldoende is 'dat de verdachte de redenen van de arrestatie uit de ondervraging kan opmaken'.

Aan de verdachte wordt bij de intake (in het cellencomplex) informatie uitgereikt met de Ministeriële publieksfolder "U bent aangehouden en meegenomen naar het politiebureau. Wat zijn uw rechten?". Indien van toepassing wordt er de folder "Informatie huis- en gedragsregels voor het cellencomplex van de politie Zuid-Holland-Zuid" verstrekt.

Uitgangspunt is dat het verhoor van een verdachte die het Nederlands niet (voldoende) beheerst altijd wordt afgenomen met behulp van een tolk. In eerste instantie beoordeelt de verbaliserende ambtenaar of de verdachte de Nederlandse taal (voldoende) beheerst. Indien de verdachte de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, beslist de verbalisant of het verhoor in een andere taal of met behulp van een tolk wordt afgenomen.

Indien de verdachte en de verbalisant van oordeel zijn dat zij allebei een andere taal in voldoende mate beheersen en dat het verhoor in deze taal kan geschieden, wordt het verhoor in deze taal afgenomen. In het proces-verbaal wordt in dat geval gerelateerd dat het verhoor met instemming van de verdachte in de andere taal heeft plaatsgevonden.

Uit de gesprekken met de politiemedewerkers is met betrekking tot het informeren van mevr. Venning over haar rechtspositie en de gang van zaken, het volgende geëxtraheerd:

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]

Toen ik de vrouw had aangehouden hoorde ik haar wel in iets 'Scandinavisch' praten.

Vervolgens is een van mijn collega's met haar in het Engels gaan praten. Die heeft haar meegedeeld dat ze was aangehouden en dat ze rechten heeft. Ik weet niet meer welke collega dat is geweest.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]

Ik weet echt niet meer of ik met degene die achteraf geen Nederlands sprak heb gesproken. Ik zeg normaal u bent aangehouden voor openbare ordeverstoring en u bent niet tot antwoorden verplicht.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:

Ik heb V [REDACTED] meegedeeld dat ze niet tot antwoorden verplicht was, dat ze zes uur voor onderzoek opgehouden zou worden en dat ze verhoord zou worden. Gesprek met V [REDACTED] is in de Engelse taal gevoerd en leverde wederzijds geen problemen op. Ik heb het gesprek eenvoudig gehouden.

Ik vraag standaard of iemand mijn Engelse taal begrijpt. V [REDACTED] had ook een goede beheersing van het Engels. Naar mijn mening konden we goed communiceren. In eenvoudig Engels heb ik haar de reden van de aanhouding gegeven en haar gezegd dat ze voor onderzoek en verhoor moest blijven en dat ze niet tot antwoorden verplicht was. Haar gezegd dat vanwege het wachten op de informatie van de agenten die haar hebben aangehouden en het papierwerk (de processen-verbaal) het wel even kon gaan duren, maximaal zes uren.

Bewust niet gekozen voor gebruik van tolkentelefoon. Je moet wachten op terugbellen en gebruik ervan maakt een gesprek er niet makkelijker op. Ik zelf heb goede kennis van de Engelse taal. Ik lees ook veel Engelse literatuur.

Ik heb bij de voorgeleiding in eerste instantie abusievelijk te kennen gegeven dat art 184 een categorie B zaak is, een zaak waar inverzekeringstelling mogelijk is, in ieder geval waarvoor kosteloze rechtsbijstand mogelijk is. Toen ik mijn vergissing bemerkte had ben ik direct daarna alle verdachten gaan opzoeken, en heb mijn mededelingen bij allen gecorrigeerd. Dat er geen sprake kon zijn van consultering door een advocaat zonder daaraan verbonden kosten.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:

In het verhoor is er aan het begin op teruggekomen: of ze me in de Engelse taal begreep. Ze gaf expliciet aan me te begrijpen. Gebruik van tolkentelefoon derhalve niet noodzakelijk geacht. Standaard op de rechten gewezen.

Goede kennis van de Engelse taal, heb onlangs nog een week op de crimeacademie in London gezeten. Voor dat bezoek cursus Engelse taal met politietermen gehad. Als het echt nodig was geweest had ik de tolkentelefoon gebeld.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED] (arrestantenzorg):

Hij zegt de intake van de arrestanten op 12 november 2011 zich vaag te kunnen herinneren. Weet ook te benoemen dat er een aantal was die 'demonstranten bij de sinterklaasintocht' waren. Kan per persoon niet meer herinneren of er formulieren zijn uitgereikt. Hij zegt dat het wel de normale gang van zaken is om de zogenoemde salduz-formulieren uit te reiken. Voor diverse anderstaligen zijn in verschillende vreemde talen formulieren beschikbaar. Anders zal gebruik worden gemaakt van de tolkentelefoon.

Opmerking:

Uit de aangeleverde documentatie bij dit klachtonderzoek is op te maken dat V [REDACTED] drie jaar geleden naar Nederland is gekomen als Erasmusstudent en dat zij verbonden is aan het Meertens Instituut, een onderzoeksinstituut dat zich bezighoudt met de bestudering en documentatie van Nederlandse taal en cultuur. In verband hiermee komt het ons voor dat V [REDACTED] niet geheel onbekend is met de Nederlandse taal en het Nederlandse rechtstelsel.

Samenvatting:

De hulpofficier van justitie / CVD heeft met wederzijdse instemming in de Engelse taal met V. gesproken. Tijdens dat gesprek zijn aan haar de rechten, de situatie en de verdere gang van zaken uitgelegd. Een eerder abusievelijk gedane mededeling is kort daarna hersteld. Ook de verbalisant / verhoorder heeft met wederzijdse instemming in de Engelse taal met V. gesproken en aan haar de rechten, de situatie en de verdere gang van zaken uitgelegd. De arrestantenverzorging kan zich niet herinneren of dat de informatiefolder is verstrekt.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie informatieverstrekking) zoals verwoord onder nummer 35 **deels gegrond** te verklaren.

Uit bijvoorbeeld de arrestantenadministratie is niet op te maken – er is geen registratie – van het daadwerkelijk mondeling verstrekken van informatie al dan niet met tussenkomst van een tolk noch het uitreiken van informatie in de vorm van folders (in het Nederlands of een vreemde taal).

Het kan de overtuiging ten goede komen als het relaas van het verhoor dat in deze andere taal heeft plaatsgevonden ook in deze taal in het proces-verbaal wordt opgenomen naast de in het Nederlands opgetekende verklaring'. Dit is niet gedaan. Uit het proces-verbaal is overigens wel op te maken dat het optreden van de verhorende ambtenaar volgens de normen is. In het proces-verbaal is weergegeven:

Ik hoorde de verdachte in de Engelse taal.

Zowel de verdachte als ik verbalisant spreken en begrijpen die taal en ik was met de verdachte overeengekomen om in die taal te communiceren.

Bij aanvang van het verhoor deelde ik aan de verdachte mee waarvan zij werd verdacht en dat zij niet tot antwoorden verplicht was.

De verdachte verklaarde:

"Je bent van Deense afkomst en geef aan de Engelse taal te spreken. Ik ga je in die taal horen. Begrijp jij mijn Engelse taal voldoende ?
-Ja dat lukt wel.

Je bent aangehouden, omdat je niet voldoen heb aan een bevel van de politie je te verwijderen van een plek. Is dat duidelijk ?
-Ja het is me duidelijk dat ik daarvoor vastzit.

Het is niet echt nodig maar wellicht verstandiger geweest om aan het politiebureau ten aanzien van V. gebruik te maken van de tolkentelefoon in de Deense taal. Daarmee vooruitlopend op de in december 2011 door het Europees Parlement aangenomen richtlijn over de rechten van verdachten. Elke verdachte moet een verklaring van zijn rechten krijgen, waarin in eenvoudige taal wordt uitgelegd wat zijn rechten zijn. De richtlijn moet over twee jaar door de Europese lidstaten omgezet zijn in nationale wetgeving. Iedere inwoner van de EU heeft dan namelijk een aantal basisrechten waarop hij zich mag beroepen. Allereerst heeft een verdachte bij vervolging in de hele Europese Unie recht op vertaling bij politieverhoren, rechtbankzittingen en gesprekken met zijn advocaat. Ook heeft hij recht op heldere informatie in zijn eigen taal over zijn rechten.

Klachtpunt 36: Ten aanzien van het punt dat klager Gario pas na het afleggen van zijn verklaring een arts te zien kreeg, terwijl er herhaaldelijk door hem een arts werd verzocht en dat er tijdens het afleggen van zijn verklaring er geen specifieke aandacht aan zijn klachten werd besteed, kan het volgende worden opgemerkt.

Het verzorgen van arrestanten is een kerntaak van de politie. Deze taak vraagt persoonlijke en materiële voorzieningen: deskundig personeel en voldoende celruimte, waarvan de kwaliteit voldoet aan wettelijk vastgestelde normen. De verzorgende taak is principieel gescheiden van de opsporende werkzaamheden.

Iedereen die met de politie in aanraking komt, heeft recht op een professionele behandeling. Dit geldt in het bijzonder voor de mensen die tegen hun wil worden ingesloten. Zij zijn gedurende de periode van insluiting volledig afhankelijk. Ingeslotenen hebben recht op een goede behandeling. Zij zijn van hun vrijheid beroofd en aan de zorg van de politie toevertrouwd; dat houdt in dat de politie verantwoordelijk is voor hun veiligheid en relatief welbevinden. De politie draagt op professionele wijze, binnen de daarvoor geldende wettelijke en humane richtlijnen en opvattingen, zorg voor de veiligheid en het relatieve welbevinden van de aan de zorg van de politie toevertrouwde ingeslotenen en arrestanten.

Als richtsnoer hanteert de politie ZHZ in dit kader: Behandel ingeslotenen zoals u ook behandeld wilt worden.

Gelet op de Politiewet 1993, het Besluit beheer regionale politiekorpsen, de Regeling van de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie houdende regels voor de inrichting van een politiecellencomplex en de registratie van ingeslotenen, de Regeling politiecellencomplex en de Ambtsinstructie voor de Politie, Koninklijke Marechaussee en buitengewoon opsporingsambtenaar; is er op 6 februari 2008 voor het politiecellencomplex in het politiebureau aan de Overkampweg in Dordrecht een huishoudelijk reglement vastgesteld.

Aandacht hebben voor de medische verzorging van de verdachte is met het bovenstaande geregeld. Bij de geringste twijfel over de gezondheidstoestand van de verdachte (alcohol/suikerziekte, bewusteloosheid, overdosis harddrugs, enz.) dient een arts gewaarschuwd te worden. In te roepen medische bijstand heeft voorrang boven het belang van een eventueel politieonderzoek.

De omvang van de zorgplicht van de politie t.a.v. ingesloten arrestanten hangt af van de omstandigheden van het geval, waarbij o.m. van belang kan zijn wat bekend is of behoort te zijn over de conditie waarin de arrestant bij zijn insluiting verkeert. De ernst van de kwaal of de inschatting van de politieambtenaar over de noodzaak een arts te raadplegen zijn daarbij niet van belang.

Indien een ingeslotene 'lichte' medische klachten heeft, wordt een arts gewaarschuwd en ten minste elk uur in de cel gecontroleerd. De controles mogen samenvallen met de tijdstippen van het verstrekken van maaltijden en drinken. Tijdens de verhoren is de verhorend ambtenaar verantwoordelijk voor de controle op het lichamelijk welbevinden van de ingeslotene.

In elk geval waarbij sprake is van redelijke twijfel omtrent de lichamelijke of geestelijke toestand van ingeslotene wordt te allen tijde een arts of psychiater ingeschakeld. Bij beoordeling van de klachten van de ingeslotene dient geen enkel risico genomen te worden.

De behandeling door de arts of psychiater van de ingeslotene prevaleert boven het belang van de dienst.

Het verzoek om een arts door de ingeslotene alsmede het verzoek zelve aan de arts of psychiater en het bezoek van de arts of psychiater alsook diens aanwijzingen met betrekking tot het omgaan met de ingeslotene dient in de arrestantenadministratie te worden geregistreerd.

In de arrestantenadministratie (BAM-systeem) staan ondermeer de volgende meldingen:

12/11/2011 / 15.14uur / 609 / 10100 / 114 Ve zegt hardhandig aangehouden te zijn en wil de arts spreken, arts komt / O

12/11/2011 / 19.42 uur / 609 / 10100 / 114 FARR arts [REDACTED] adviseert afwachten, mag paracetamol indien nodig / O

Met betrekking tot de gang van zaken van het verzoeken om een arts door Gario, is uit de gesprekken met de politiemedewerkers het volgende getrokken:

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
De Arrestanten waren vrij rustig, ondanks dat één ervan gepepperd was. Ik heb bij diens instappen tegen de gepepperde man gezegd, hou je rustig, dan zijn we zo snel mogelijk op het bureau en kan ik je snel helpen met het uitspoelen van de ogen. Onderweg naar Overkampweg heb ik gebeld dat we eraan kwamen. Als eerste de gepepperde eruit gehaald en meteen naar de oogdouche gelopen, beneden in het gangetje. Ondertussen gezegd, als je rustig bent maak ik de handboeien los want dat is makkelijker om je ogen uit te spoelen. Even alleen geweest met hem, dat kon, want hij was rustig; moest omdat er even geen papier beschikbaar was om oa snot weg te poetsen. Hebben ongeveer een kwartier staan spoelen.
Ondertussen hebben andere arrestanten in bus gezeten. Ik heb van de arrestant helemaal niets vernomen dat hij zou zijn geschopt en geslagen. Heeft mij niet gevraagd om een dokter te waarschuwen. Stel dat hij er iets over gezegd zou hebben, dan zou ik hem geantwoord hebben dat vooral te melden bij de arrestanten intake. Is standaard.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Ik heb in 'transithokje' van Gario vernomen, tijdens de voorgeleiding, dat hij pijnklachten had aan rug, billen, armen; weet niet meer precies wat. Hij gaf ook aan arts te willen consulteren. Hem gezegd dat arts gewaarschuwd zou worden doch dat niet bekend was hoelang het zou duren voordat FARR arts zou komen. Normaal wordt arts gewaarschuwd via senior arrestantenverzorger. Gario heeft niet aangegeven dat wat hem betreft een consult van arts geen uitstel kon hebben, cq dat de medische nood hoog was.

Ik heb inzake Gario direct aangegeven aan senior arrestantenverzorger om arts te waarschuwen. Ik heb geen zicht op hoelang het heeft geduurd voor er gebeld is en ook geen zicht op de daadwerkelijke komst van de arts. Gario's mededeling is door mij niet gekwalificeerd als levensbedreigend. Wegens einde van mijn dienst, weet ik niet of arts ook geweest is. Als CVD ben je naar mijn mening wel verantwoordelijk voor de arrestanten, in het bijzonder als er medische of psychische problemen spelen. Als er enige aanleiding is om te denken dat levensbedreigende omstandigheden spelen, worden direct maatregelen genomen.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]:
Noch aan het begin van mijn dienst, noch gedurende mijn dienst ben ik geïnformeerd over medische klachten van betrokkene. Heb daar ook niets over gelezen in het ZSM journaal. Staat me niets van bij dat me er iets over gezegd is, anders had ik wel in ZSM journaal aantekeningen gemaakt.
Als CVD-binnen heb je ook geen 'betrokkenheid' of informatiepositie bij geweldstoepassing op straat. Daarvoor is er de CVD-buiten. Nogmaals, mij staat niet bij dat ik ben geïnformeerd over medische klachten. Normaal zal ook de arrestantenzorg melding maken, in systeem en zelf de arts waarschuwen. ARZ zal niet altijd direct de CVD informeren.
In het algemeen kan gesteld worden dat het nogal wisselend is wat de aankomsttijden van de arts betreft. Is afhankelijk van de situatie. Inmiddels hebben we FARR artsen die zowel voor Rotterdam als voor ZHZ werken, die vanuit Rotterdam moeten komen. In acute situaties als hartfalen gaan we natuurlijk direct maatregelen nemen. Ik weet ook niet hij ernstig de klant zijn klachten gemeld heeft.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED], arrestantenzorg:
De arts wordt gewaarschuwd door de medicijnverantwoordelijke en die logt ook vervolgens de zaken (bellen, wanneer hij er is ed) in BVH. In deze ben ik dit dus geweest.
We maken dan een medische bijzonderheid omdat zij (arts) dan inzicht heeft om wie het gaat. Het tijdstip van 15.14 uur is een log-tijdstip dat je het invoert. Door de drukte gebeurt dit soms niet altijd gelijk. Ik weet niet meer of de arts al eerder is gebeld. Ik weet wel dat ik zodra ik zoiets hoor er direct mee aan de slag gaat. Vaak maak je wel eerst je voorgeleidingsronde af.
In deze zaak zie ik in het systeem dat bij Gario in deze zaak het tijdstip waarop de gegevens door collega's in BVH zijn gezet pas tegen 15.00 uur is geweest, de fouilleringslijst wordt gemaakt zodra het nl kan, in deze om 15.00 uur (en later bij andere arrestant uit deze zaak). Zodra men is gestart kunnen wij er pas wat mee. Dus ook het aanmaken van de medische bijzonderheid kan dan pas plaatsvinden. In deze 15.14 uur. Het invoeren wil dus niet zeggen dat er niet al eerder actie is ondernomen. Zoals ik al zei ik weet dat ik hier alert op ben. Arts bepaalt of zij komt (ik leg eerst contact met

de secretaresse die doorverbindt of de arts belt later terug), Betreft een FARR arts en die komt uit Rotterdam, dit kan soms echt een tijd duren. Ik weet echt niet meer hoe lang het duurde eer zij er was. Ik weet wel zeker dat ze geweest is. Het komt voor dat de CVD al praat met de arrestant over een arts, echter de medicijnverantwoordelijk zal altijd het contact met de arts leggen, De intake heeft het eerste contact met een arr en maakt in principe de medische bijzonderheid, de medicijnverantwoordelijke gaat er mee verder. Soms help je elkaar en maakt de medicijnverantwoordelijke het document aan. Of de hovj het in deze zaak heeft doorgegeven weet ik echt niet meer. Dit is natuurlijk wel mogelijk geweest. Ik kan mij van deze zaak alleen de vrouw herinneren, die veel verdriet had en medische klachten had. Ik weet dat de arts bij haar is geweest. Voor wat betreft Gario kan ik mij de persoon niet herinneren, op het moment dat ik de klacht teruglees denk ik aan rugklachten maar verder echt niet. Wat mij wel herinner was een spandoek wat wij hebben opgeborgen. Wij bepalen of iets te lang duurt eer de arts komt. Dan gaan wij weer bellen, het is aan degene die de medicijnen doet om dit vast te leggen. Ik weet zoals ik al eerder zei dat ik direct reageer als ik vind dat het te lang duurt. In deze zaak heeft het ook lang geduurd, ik weet niet meer waarom. In vind het heel vervelend dat ik mij niet alles meer precies herinner. Advies van de arts in deze zaak (logging) zegt mij: hij zal best wel pijn hebben maar niets bijzonders, wij mogen paracetamol als enige zelf verstrekken als de arrestant er om vraagt.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED]. Ik weet het echt niet meer. Heeft het aangegeven in het cellencomplex bij het eerste gesprek. Ik denk dat het gelegen is tegen een uur of vijf. Zeker een half uur voordat we zijn gaan horen. Ik weet niet meer of ik de arts gebeld heb, of dat een ander dat heeft gedaan. Er is in ieder geval wel een arts in kennis gesteld want die is ook gekomen. Volgens mij staat er in de van Gario opgenomen verklaring, scherp en uitvoerig dat hij met geweld is gebracht, en met pijnklachten zat, van knietjes etc. Ik heb het geweld omschreven en de fysieke klachten van betrokkene. Zie en lees die verklaring er maar op na. Alle aandacht is er aan besteed, alles wat hij erover heeft gezegd is op papier gekomen. Gario heeft tijdens verhoor gezegd: "Ik heb nog om een politiearts verzocht, maar die is nog niet geweest." Ik ga er vanuit dat het verzoek om een arts is gedaan aan de arrestantenverzorging.

Samenvatting:

Tijdens het arrestantentransport heeft dhr. Gario niet gevraagd om een dokter te waarschuwen. Bij de voorgeleiding aan de CVD-binnen / de hulpofficier van justitie heeft dhr. Gario aangegeven pijnklachten te hebben en een arts te willen consulteren. Door de CVD is toegezegd dat een arts gewaarschuwd zou worden. Tijdens de overdracht van de CVD-diensten en daarna, is niet gesproken over medische klachten. Uit de arrestantenadministratie blijkt dat door de verzorger om 15.14 uur is gelogd dat dhr. Gario de arts wil spreken en dat de arts is opgeroepen. Door de verbalisant is tijdens het verhoor aan dhr. Gario gevraagd of hij (ivm de pepperspray)verzorging heeft gehad voor zijn ogen. Gario zegt dan: "Ja die heb ik wel mogen spoelen, maar het prikt nog steeds. Ik heb ook nog om een politiearts verzocht, maar die is nog niet geweest."

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie behandeling in politiecel / ophoudruimte) zoals verwoord onder nummer 36 **deels gegrond** te verklaren. Gario heeft bij de CVD één keer om een arts verzocht. Hij spreekt hierover ook kort voor en tijdens zijn verhoor. Er blijkt niet dat door hem herhaaldelijk, in de zin van 'meer dan eens' of 'telkens weer' om een arts is verzocht. De onderzochte gedragingen van politiemedewerkers geven aan dat er bij de overdracht van de diensten van de CVD-binnen, een lacune is ontstaan, met betrekking tot informatie van de verzoeken om een arts. De CVD-binnen, voor de avond is er niet over geïnformeerd. In deze heeft er vier en een half uur gezeten tussen de tijdstip van registratie van het vragen om en waarschuwen van een arts en het tijdstip van het artsbezoek. Tussentijds is er geen registratie van rappelling.

Over de late komst van de arts adviseren we om **geen oordeel** te geven en te verwijzen naar de Forensisch Artsen Rotterdam Rijnmond (FARR). Het betreft immers geen gedragingen van politiepersoneel.

Verder komt het ons voor dat als een procedure, zoals de arrestantenafhandelingsprocedure (ARAF ZHZ) toegepast was geweest dit had kunnen resulteren in een snellere verwerking van de gegevens van de verdachten in het bedrijfsprocessensysteem BVH. Niet alleen het loggen van de gegevens in het BAM systeem met betrekking tot het tijdstip van het waarschuwen van de arts had dan exacter kunnen zijn, maar de arrestanten hadden met 'aanhoudingskaarten' aangeleverd worden aan de recherche/ZSM. Tijdens deze dienst moesten die politiemedewerkers eerst hun dienst/werkzaamheden op straat afronden en konden pas daarna op een politiebureau beginnen met de administratieve verwerking van hun aanhoudingen. De ZSM rechercheurs hadden eerder aan de slag gekund.

Klachtpunt 37: Ten aanzien van het punt dat klagers Gario en Afriye zich onheus bejegend voelden nu tijdens hun verhoren niet alleen een verband werd gelegd tussen hun afkomst en hun actie maar bovendien werd gedaan alsof het Sinterklaasfeest als nationaal feest niet ook hun nationale feest was en klagers de indruk kregen dat zij vanwege hun afkomst impliciet buiten de Nederlandse maatschappij werden gezet, kan het volgende worden opgemerkt.

De verhouding tussen een burger en een politieambtenaar die verbaliserend of anderszins optreedt, is per definitie een ongelijkwaardige verhouding. Dat klemt temeer als de burger het niet met de ambtenaar van politie eens is en er voor de burger negatieve consequenties aan het optreden zijn verbonden. Een dergelijke situatie kan leiden tot frustratie en oplopende emoties aan de kant van de burger. Van de politieambtenaar mag worden verwacht dat hij professioneel en de-escalerend met dergelijke uitingen omgaat. Of een formele of afstandelijke opstelling waarbij een debat met de burger wordt vermeden, al dan niet behoorlijk is, hangt sterk van de omstandigheden af.

Koninginnedag en Bevrijdingsdag worden in Nederland als nationale feestdagen aangeduid. Algemeen erkende feestdagen in Nederland zoals Nieuwjaarsdag en de Kerstdagen zijn aangewezen vanuit de Termijnenwet. Verder kent Nederland nog een aantal feestdagen, zoals het sinterklaasfeest die niet door iedereen in acht worden genomen en die niet wettelijk erkend zijn.

De Nederlandse politie heeft een integriteitsstatuut, dat het begrip integriteit bij de politie concrete betekenis geeft. De richtlijnen houden ondermeer in dat politiemensen loyaal zijn aan de Nederlandse Grondwet en leven naar artikel 1 van de Grondwet.

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan. Deze tekst is in alle politiebureaus van ZHZ voor medewerkers en bezoekers te lezen.

Artikel 1 Grondwet. In dit artikel staat namelijk het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod geformuleerd. Het artikel geeft aan dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden (gelijkheidsbeginsel) en dat discriminatie op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook niet is toegestaan (discriminatieverbod). Het gelijkheidsbeginsel en het verbod van discriminatie zijn een van de meest fundamentele beginselen van onze rechtsorde.

Uit de gesprekken met de politiemedewerkers is met betrekking tot de verhoren van Gario en Afriye, het volgende geëxtraheerd:

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED] (Afriyie):
Ik heb mij neutraal opgesteld en onthouden van een mening. Ik kan me niet herinneren dat ik dit gezegd zou hebben. Mocht ik dat wel hebben gezegd dan is dat niet meer dan deze zin en welke heb op geen enkele manier daarmee een stelling ingenomen of een andere bedoeling gehad.
Ik ben van mening dat [REDACTED] en ik ons neutraal hebben opgesteld en ons hebben ingespannen om de aan ons toebedeelde taak, naar behoren en professioneel af te handelen. Wij hebben inspanning gedaan om het af te handelen binnen de termijn van 6 uur, welke de tijd is voor ophouden onderzoek. Bij het verstrijken van deze termijn hebben wij aan Afriyie gevraagd of hij een verklaring wenste af te leggen.
Volgens mij komt het op zijn algemene beleving neer. Verdachten hadden de beleving geen strafbare feiten te hebben gepleegd, dus alles wat dan na aanhouding is gebeurd wordt als onheus beleefd.

In een gesprek met ons zegt verbalisant [REDACTED] (Gario):
Deze vragen zijn inderdaad gesteld om de 'pijnpunten' te vernemen.
Absoluut. Hij wilde een statement maken; om dat te kunnen verwoorden is ernaar gevraagd
Verder is het 'zijn' gevoel. En dat is naar mijn mening het hele pijnpunt van die mannen. Ze kunnen het gevoel van het feest niet loslaten tot een diepgeworteld iets.
Om zijn pijnpunten in dit geheel te zoeken/vinden zijn vragen gesteld, naar afkomst en zo ook waarom hij sinterklaas niet ziet als een stukje traditie.
Nogmaals het is zijn beleving over sinterklaas en zwarte piet, en heeft naar mijn mening niets te maken met racisme of slavernij.
Er is tijdens het verblijf op het politiebureau gedurende onze contacten, niets gebeurd wat niet door de beugel kan. Ze zijn meer dan behoorlijk behandeld.

Samenvatting:

Door verbalisanten zijn tijdens het inhoudelijk verhoor inderdaad vragen gesteld over de actie en de afkomst van verdachten. De vragen zijn gesteld om de waarheid boven tafel te krijgen aangaande hun betrokkenheid bij het strafbaar feit.

Advies:

Op grond van het vorenstaande adviseren wij, de klacht (categorie (on)zorgvuldige behandeling) zoals verwoord onder nummer 37 **ongegron**d te verklaren. De onderzochte gedragingen van politiemedewerkers zijn naar onze mening op dit punt behoorlijk. Van handelen in strijd met artikel 1 van de Grondwet "dat zij vanwege hun afkomst impliciet buiten de Nederlandse maatschappij werden gezet" is ons niet gebleken.

Klachtpunt 38: *Ten aanzien van (38) merken we op dat die opmerkingen gaan over beleving van nationaliteit en sociaal/culturele achtergronden. Omdat deze geen klachten betreffen over gedragingen dan wel het handelen of nalaten van één of meer ambtenaren van politie van het korps en/of een andere persoon die werkzaam is bij het korps, worden die opmerkingen buiten beschouwing gelaten.*

Schade:

Tot slot wordt opgemerkt dat klagers aangeven dat zij zowel materiële als immateriële schade hebben geleden. In de klacht worden onder punt 40 de lichamelijke en psychische klachten nader omschreven.

Schadeafhandeling maakt echter geen onderdeel uit van de klachtenprocedure. De klachtonderzoekers zijn niet bevoegd inzake het vaststellen van civielrechtelijke aansprakelijkheid. Op het klachtonderdeel schade wordt verder niet ingegaan. Hiervoor wordt u verwezen naar de afdeling Inkoop en Verzekering van DOCC.